

SLOVENSKI NAROD.

Izjaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Inzerati: do 30 petih vrst 2 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inzerati
 petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekladi beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znak za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolnje sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4-6 str. po D. 1.50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4-6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	•••••	Din 240.—	Din 240.—	Din 360.—
6	•••••	• 120.—	• 120.—	• 180.—
3	•••••	• 60.—	• 60.—	• 90.—
1	•••••	• 20.—	• 20.—	• 30.—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kaj je z velesrbstvom?

Za programatično zmedo naše domače opozicijske politike je zelo značilna trdnost, s katero se blok brani priznati Vidovdanske ustave, nje- no unitaristično idejo ter njene absolut- ne enakopravne določbe glede dolžnosti in pravic jugoslovenskih državljanov brez ozira na kakršnekoli verske ali plemenske razlike. Ta činjenica ni po- gotu ljudem, kojih politična ekzistenca temelji na dnevnih prevarih z demagogijo takozvanega velesrbstva. Po trditvi opozicijskega bloka ima naša država plemensko ozadje, naša ustava je baje velesrbska, v državi vladajo Srbi, vse drugo je le podjarmljena raja drugega razreda brez vsakega vpliva na potek državnih in javnih poslov. In vendar je dolžnost vesti in pravice, da opozicio- nalni blok trdi, da opozicijski hegemo- niji podpreji v prvi vrsti z določiti seda- nje Vidovdanske ustave in da na papir- ju pokaže polnomočno državnopravna značaja, ki opravičujejo takozvano ve- lesrbstvo, da danes vlada v Jugoslaviji.

O takem dokazu danes ne more biti govora. Blok mora, če je pri vesti in za- vesti, priznati, da je Vidovdanska usta- va v tem oziru popolnoma čista, nepri- stranska, enakopravna in pravična ter da postavlja temelje resnične Jugosla- vije, v kateri se lahko po mili volji go- spodarsko, kulturno, politično in social- no izživi vsak državljan, vsaka skupina in vera, vsaka pokrajina. Vsaj na papir- ju Vidovdanska ustava gotovo ni ve- lesrbska. Smo unitaristična država, vsem državljanom so pisane enake pravice in enake dolžnosti.

Kakor na drugih poljih človeškega življenja, pa je tudi v razmerju ustave do realnega življenja mogoča velika razlika. Življenje gre čisto mimo usta- ve! Morebiti menijo torej naši federali- stični opozicijski, da se danes država vlada proti Vidovdanski, unitaristični in pravični ustavi in da je velesrbstvo na- ših dni izraz obstoječe politične, dejan- ske hegemonije srbskega naroda?

Poglejmo, kaj je s tem pojmo- vanjem velesrbstva v smislu dejanske he- gemonije proti jasnim določbam Vidov- danske ustave! Prej pa še enkrat kon- statirajmo, da opozicijski blok do danes ni imel poguma in vesti priznati, da Vidovdanska ustava kot taka ni he- gemonistična, enostranska, velesrbska, marveč da nosi vse oznake poslednega unitarizma in da opredeljuje državljansko enakopravnost za vse državno področje, za celokupno naše javno živ- ljenje. Blok ne priznati te činjenice, ker je v bistvu proti unitarizmu in ena- kopravnosti!

Kaj je torej s takozvano hegemoni- jo srbskega plemena v naši državi? Ali obstoja in če obstoja, kje so vzroki, kje razlogi, da se je pojavila in kaj naj sto- rimo, da jo ukinemo? Priznamo, da ob- stoji danes v Jugoslaviji neka hegemo- nija srbskega plemena. Hegemonija ni drugega kakor izraz v državi obstoje- čih sil in energij. V politiki in v gospo- darstvu vlada in upravlja tisti, ki je spo- soben, ki je energičen, ki je delaven, ki nekaj hoče. Zaradi tega nahajamo, da danes v politiki odločuje Beograd, v go- spodarstvu pa Zagreb in Slovenija. He- gemonija je izraz koncentriranih moči in nič drugega! Takozvano velesrbstvo, velesrbstvo v hegemoničnem smislu be- sede pomeni pasivno in nesposobno vlogo prečanskih politikov, ki vsled slabe politične in državniške priprav- lenosti niso razumeli problemov aktu- alne politike in vprašanj pozitivnega sodelovanja v državi in so zašli v ab- solutno in prostovoljno abstinenco! — Ljudje, ki so se postavili na stran, ki nečejo sodelovati pri izgradnji velike države, ki celo tej izgradnji nasprotu- jejo, kričijo v obnemoglem položaju na osebe, ki so se tej izgradnji posvetile z vsemi silami, z vso dušo, z ljubeznijo pristnega patriotizma, da so Velesrbi, da so hegemonisti, da so absolutisti!

Velesrbstvo v naši državi je torej istovetno z abstincenčno prečanskim opozicijskim, pomeni prostovoljno brez- delnost prečanske inteligence, vladanje demagogov, prepuščanje političnega te- rena srbskim državljanom. Drugega ve- lesrbstva v naši državi ni! Spominjamo se dni, ko so Slovence vabili v Beograd in ko so se ti Slovenci vračali v domo- vino, ker jim razmere niso prijele, v resnici pa, ker se niso mogli z dovoljno ljubeznijo posvetiti novi državi in njenim velikim ciljem. Vračali so se do- mov, ker niso vzdržali zaradi osebnih nasprotstev in nesoglasij! Simpatije ali antipatije pa še dolgo ne opravičujejo odstopa od sodelovanja v Beogradu in sledečega očitka hegemonizma napram ljudem, ki vstrajajo v Beogradu na ne- hvaležnih upravnih pozicijah.

Po Vidovdanski ustavi imajo vse pokrajine in vsi državljanji Jugoslavije enake pravice in enake dolžnosti. Če hočemo te unitaristične določbe izvesti v političnem in splošnojavnem življenju do kraja, se moramo politično potruditi, da preko parlamenta in politike pribori- mo svojim lokalnim interesom in krajem primerne deleže na centralni oblasti! V vseh državah sveta in v vseh časih je vladala hegemonija večine nad manjši- no, hegemonija politične sposobnosti, spretnosti, agilnosti in poštenosti nad

abstinenco, pasivnostjo, trdnostno eks- kluzivnostjo in brezčluno demagogijo.

Niti Radić, niti Korošec, niti Spaho je upravičen, da očita drugim hegemoni- stične namere, velesrbske ideje. Prosto- voljno so se izločili iz našega aktivnega življenja, sami so zapustili državo in njeno ustavo ter se pogrezili v nepre- mišljene in neizvedljive federalistične programe!

Kombinacija radikalne stranke s prečanskimi demokrati na podlagi unita- ristične Vidovdanske ustave naj je ve- lesrbstvo, zveza srbskih demokratov s prečanskimi opozicijskimi federalistične hegemonije po politični logiki opozicio- nalnega bloka pa naj je enakopravnost in edinstvo!

O velesrbstvu sme govoriti samo le, kdor priznava jugoslovenski unita- rizem. Samo ta lahko kritizira notranje pojave ter obsaja poedine vladne ukre- pe in pa parlamentarne kombinacije. Dokler soglašajo vladni ukrepi z Vi- dovdanko ustavo, dokler se kombina- cije in koalicije opirajo na unitaristično in jugoslovensko ustavo, dotlej ne mo- re biti govora o velesrbstvu, še manj pa o velesrbskih „Slovincih“. Napredni Slovenci odklanjajo razkomanano Ju- goslavijo in clerikalno hegemonijo, priznavajo enotno, unitaristično in jugo- slovensko državo, kakor je v glavnih potezih načrtana v Vidovdanski ustavi.

Dnevi napetosti pred odločitvijo krize.

Pašić v Bjelini. — Rešitev krize prihodnje dni. — Prazne nade opozicijskega bloka. — Kurioznen predlog nevtalcev.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Ob- jektivni opazovalci parlamentarnega vrvenja in razvoja dogodkov so mne- nja, da se kriza reši v najkrajšem času in to do konca tega tedna. Vsi napeto pričakujejo dneva odločitve. Kriza je zaradi svoje dalekosežnosti globoko se- gla v naše javno življenje in povsod vlada največje zanimanje za njo. Opo- zicijski blok kaže na zunaj velik opti- mizem in je trdno prepričan, da bo Nj. Vel. kralj Aleksander zupal sestavo nove vlade blokaški skupini.

Kralj ves čas velikonočnih prazni- kov ni sprejel niti enega politika, s ka- terim naj bi nadaljeval posvetovanja o krizi. Ministri in ugledni politiki so bili sprejeti na dvoru, kjer so čestitali kral- ju veseljski uskr.

Ministrski predsednik Nikola Pašić je večer popoldne odpotoval v spre- stvu ministra notranjih del dr. Sršića, ministra ver dr. Janiča, posl. dr. Laze Markovića in drugih uglednih radikalnih politikov v Bjelino. Do Mitrovice se je Pašić vozil po Savi na ladji „Vojvoda Mišić“, od tu pa z avtomobilom do Bje- line. Številna deputacija je ob nekdanji bosansko-srbski meji pozdravila vodi- telja radikalne stranke. Danes ob 11. dopoldne se prične v Bjelini veliko ma- nifestacijsko zborovanje narodno-radi- kalne stranke. Po zborovanju bo prire- jen ob 14. velik banket v hotelu „Drina“ in ob 16. se ministrski predsednik Pa- šić že vrača iz Bjeline v Beograd, ka- mor prispe še noč. Nagli povratek Pašićev tolmači politični krogi tako, da je v zvezi z rešitvijo krize, katere odločitev ima biti mogoče še danes ali pa jutri.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Pred- sednik parlamentarne kluba nevtal-

cev, radićevski disident posl. Matej Kordić je pisal pismo Nj. Vel. kralju, v katerem pojasnjuje staljšee nevtalcev v narodni skupščini, njih število ter omenja, kako bi se lahko rešila parla- mentarna kriza. Nevtalci nečejo biti sužnji niti enega bloka, niti nacionalne- ga niti opozicijskega. Koncem svoje- ga pisma nasvetuje predsednik nevtal- nega kluba kralju sestavo „koncentra- cijske vlade. Predlaga tudi kralju osebe, ki naj bi bile imenovane za ministre. Za poljedelskega ministra naj bi bil imeno- van zemljoradniški posl. Jovo Popo- vič in za njegovega podsekretarja slo- venski samostojni kniet Ivan Pucelj. Nemški posl. dr. Kraft naj bi postal minister brez portfelja. Sam Kordić se predlaga za ministra narodnih manjšin. Za slučaj, da taka vlada ne bi uspe- la, je Kordić za vojaško diktaturo z vojvo- do Stepanom Stepanovićem na čelu. Naravno je, da je to pismo, katerega celotno vsebino priobčujejo nekateri li- sti, izzvalo kot kuriozum veliko vese- lost in mnogo ironičnih opazk.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Neka- teri parlamentarni krogi presojaajo re- šitev krize pesimistično in naglašajo, da ne bo še rešena koncem tega tedna. — Opozicijski blok forsira v svojem ti- sku še vedno „poslovno vladno“, skuša pa priti na krmilo tudi na ta način, da bi dobil volilni mandat. Zadnji čas de- ljuje vse sile opozicijskega bloka na to, da bi kralj sprejel zastopnike HRSS v avdienci. Tajnik dr. Krnjević, ki je že večer prišel v Beograd, je ta- ko; konferiral s Korošcem in Davidovi- čem in danes čaka, če pride poziv z dvora, da takoj obvesti o tem strankino vodstvo. Blok napenja zadnje sile, da prepreči Pašić - Pribečevio volilno

vlado. Blokaši so iz taktičnih ozirov na- svetovali radićevcem, da nastopajo v svojem republikanizmu premišljeno in lojalno, da izjavijo kralju svojo lojalnost in vdanost, ker edino na ta način bo blo- ku omogočeno eventualno se dokopati na vlado in dobiti v svoje roke vladno krmilo. Opozicijski stavojo tudi veli- ke nade v akcijo Nastasa Petrovića, ki je baje radićevcem nasvetoval, da odne- hajo od svojega ekstremnega republi- kanizma, da se sporazumejo s Srbi, da priznajo sedanjo državno obliko in da vodijo legalno ustavno borbo. Radićev- cem so baje dane gotove garancije, pod katerimi ima blok prevzeti poslovno vlado. Blok tudi računa z izstopom Na- stas Petrovićevih somišljenikov iz radi- kalnega kluba. Seveda so vse to prazne nade.

Razpoloženje za volitve v Srbiji

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Vaš do- pisnik je imel priliko na pravoslavne ve- likonočne praznike potovati po notranjo- sti Srbije in je motril razpoloženje srbs- kega naroda za volitve. Posetil je več važnih obmejnih mest in krajev. Sploš- no je opažati, da vlada med srbskim se- ljaštvom neobičajno veliko in napeto za- nimanje za nadaljni razvoj vladne krize. Vse vprašuje, kako se reši kriza, ali se ohrani nacionalni blok, ali pridejo na krmilo elementi, ki niso naklonjeni dr- žavni ideji. Vsi sloji, vsa društva ne- strpno pričakujejo, kdo dobi mandat za sestavo vlade. Konstatirati je bilo tudi lahko, da srbski seljak nikakor ne mo- re simpatično pozdravljati vlade opo- zicijskega bloka. Seljak premostriva nastop Radića s popolnoma državnega in nacionalnega vidika. Radić biva na Dunaju ter od tam diktira Davidoviću in bloku svojo voljo, oziroma določa po- litične smeri. Če podležje nacionalni blok, če ne pride na krmilo volina vlada Pašićeva, tedaj pomenja to po mišljenju srbskega seljaka, da je Dunaj diktiral Beogradu in da je Beograd v notranji politiki moral podleči Dunaju, ki je še vedno med seljakom znan kot sovražnik Beograda. V vseh slojih Srbije pa tudi splošno naglašajo, da so volitve edini izhod iz situacije. Za volitve vlada veli- ko razpoloženje.

ZEMLJORADNIŠKI KONGRES V SARAJEVU.

— Sarajevo, 29. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je bil tu otvorjen zbor zemljoradniške stranke za Bosno in Hercego- vino. Na zbor so prišli strankini dele- gati iz Dalmacije, Črne gore in Srbije. Iz Beograda so snoči prišli člani zemljoradniškega parlamentarnega kluba in ugledni voditelji stranke.

Aleksej Tolstoj. Polet na Mars.

Roman.

— Obleko mi pomečkate — stopnice so spolzke.

Morda je Iha rekla to kako drugače, toda Gus- jev jo je razumel uprav tako.

— Da, mamzel, najin razgovorček je magne- ten.

Gusjev je sedel čisto blizu. Ihoška je lahko vzdihnila. Sklonila je glavo in vzdihnila glasneje. Tedaj se je Gusjev naglo ozrl na vse strani in je prijel Ihoško za ramo. Takoj se mu je iztrgala in izbučila oči. Toda on jo je zelo krepko poljubil na usta. Iha je na vso moč pritisnila k sebi koša- rico in nožiček. — Tako je na stvar, Ihoška. — Ona je skočila pokonci in zbežala.

Gusjev je obsedel in vihal svoje brčice. Smeh- ljal se je. Solnce je zatnilo. Prižigale so se zvez- de. K stopnicam se je priplazila neka dolga, kos- mata zverina in ogledovala Gusjeva s fosforinimi očmi. Gusjev se je premaknil, zverinica je zapu- hala in izginila kakor senca.

— Da, te neumnosti je treba na vsak način opustiti — je dejal Gusjev. Pritegnil je jermen in odšel v hišo. Na hodniku se je takoj pojavila pred

njim Ihoška. S prstom ji je pomagal in odšla sta po hodniku. Gusjev se je mrazil od napetosti, ko je spregovoril v marsovščini.

— Ti, Ihoška, moraš vedeti: čim bi se kaj zgo- dilo — te vzamem za ženo. Ubogaj me. (Iha se je obrnila z obrazom k steni in obtičala. On jo je po- tegnul od stene ter jo krepko prijel pod pazduho.) Potrpi še in ne leži s svojim nosom — nisem se še oženil. Čuj, jaz, Sin Neba, nisem prišel sem za- radi malenkosti. Važne posle nameravam priči- ti vašim planetom. Toda novinec sem tu in ne poznam razmer. Ti mi moraš pomagati. Samo pazi, ne laži. Zdaj mi pa povej — kdo je pravzaprav naš gospo- dar?

— Naš gospodar — je odgovorila Iha in s te- žavo poslušala čudne Gusjeve besede — naš go- spodar je — vladar vseh pokrajin tume.

— Vidiš ga škrate. Gusjev je umolknil. — Lažeš — popraskal se je za ušesi. Kako pa se uradno imenuje? Kralj, ka-li, ali bogdyhan? Kak- šna je njegova funkcija?

— Ime mu je Tuskub. On je — Aelitin oče. On je — poglavar Vrhovnega Sveta.

— Čuj me, Ihoška: V onj sobi pri vas sem vi- del, da stoji motno zrcalo. Zanimivo bi bilo pogle- dati vanj. Pokaži, kako se spaja.

Stopila sta v ozko, mračno sobo, polno nizkih naslonjačev. Na steni se je svetlilo megleno zr- calo, Gusjev se je zleknil v naslonjač blizu film-

skega platna. Iha je vprašala:

— Kaj bi rad videl, Sin Neba?

— Pokaži mi mesto.

— Zdaj je noč: delo je povsod končano, tvor- nice in prodajalne so zaprte, trgi prazni, Morda bi rad videl — prizore?

— Pokaži prizore.

Vtaknila je sklepal v kazalnik in držeč konec dolge vrvice, stopila k naslonjaču, kjer je sedel z iztegnjenimi nogami Sin Neba.

— Narodna veselica — je dejala Iha in poteg- nila za vrstico. Razlegel se je silni šum — zamolkli glasovi tisočere množice. Zrcalo se je zasvetilo. Pojavil se je neizmeren pogled na vzbočene ste- klene strehe. Široki svetlobni žarki so se upirali v ogromne lepake, v napise in oblake valovečega, raznobarnega dima. Spodaj so mrgolele glave, glave, glave. Tuintam so letale od zgoraj navzdol kakor netopirji, krilate figure. Stekljeni oboki, pre- križani s svetlobnimi žarki, in neskočno število zibajočih se glav je izginjalo v daljavo ter se iz- gubljalo v prašni zakajeni megli.

— Kaj počenja? — je zaklical Gusjev na ves glas: tako velik je bil šum.

— Vdihavajo dragocen dim. Ali ne vidite oblakov dima? — Kade liste »havre«, to je drago- ceni dim. Imenuje se dim nesmrtnosti. Kdor ga vdihava — vidi izredne stvari: — zdi se, kakor da nikoli ne umreš — take čudovite stvari lahko

vidiš in spoznaš. Mnogi slišijo zvok »ulle«. Nihče nima pravice kaditi »havro« doma — to za kaznu- jejo s smrtjo. Samo Vrhovni Svet dovoljuje kajo, samo dvanaestkrat v letu se prižigajo v tem do- mu listi »havre«.

— A tisti tam — kaj delajo?

— Vrté številna kolesa: ugibajo številke. Da- nes si lahko vsak zamisli številko — kdor ugane, je za vedno oproščen dela. Vrhovni Svet mu podari prekrasen dom, polje, deset »hašev« in krilati čoln. Uginiti, to pomeni ogromno srečo.

Med razlago je Iha sedla na rob naslonjača. Gusjev jo je takoj objel čez hrbet. Poskusila se mu je izmuzniti, pa se je pomirila in obesedela na mestu. Gusjev se je divil čudnim prizorom v mot- nem zrcalu. — Oh, vrage, oh ostudneži! — Potem je prosil, naj mu pokaže še kaj.

Iha je zlezla iz naslonjača, ugasnila zrcalo in dolgo brskala po številčni deskji — ni mogla najti luknjice, da spoji tok. Ko se je vrnila k naslonjaču in sedla spet na rob, — vrteč v roki kroglico od vrvice — je bilo njeno lice nekoliko mračno. Gusjev jo je premeril od nog do glave ter se na- smehnil. Tedaj se je pojavila v njenih očeh groza.

— Čas bi že bil, dekle, da se omožiš. — je de- jal Gusjev v ruščini.

Ihoška je povesila oči in vzdihnila. Gusjev jo je začel božati po hrbtu, ki je bil občutljiv kakor mačkin.

Izgon Radića z Dunaja.

Intervencija Male antante? — Radić za kongres zatiranih narodov.

— Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Stjepan Radić je včeraj sprejel dunajskega zastopnika zagrebiških »Novosti«. Ker ga je smatral za zastopnika nemškega tiska, mu je na stajališču vprašanja dal jasna pojasnila brez vsake rezerve. Na dopisniško vprašanje, ali je res, da je sledila diplomatska intervencija Jugoslavije zaradi njegovega izгона z Dunaja pri avstrijski vladi, je Radić izjavil:

»Se mnogo več! Vse Mala Antanta je zahtevala, da se me izžene. Če bo to sledilo, tedaj se umaknem iz sili. Mislim, da se me ne izžene, ker nisem samo privaten človek, temveč zastopnik velike stranke v sosedni državi. Intervencijo smatram tudi kot poslovljeni pozdrav Nikole Pašića, ki se več ne čuti sigurnega na svojem mestu.«

Na vprašanje o sklicanju kongresa tlačenih narodov je Radić izjavil, da namerava sklicati interparlamentarni kongres, na katerega bodo pozvani zastopniki narodnih manjšin iz vseh držav in zastopniki vseh strank. Za mesto kongresa je določen Dunaj, ker ima ugodno lego. Pričakuje, da se kongres v dveh mesecih, če se bo nemška narodna skupščina odgodi, bo kmalu kasneje. Kongres ima namen, podati Društvu narodov avtentična pojasnila o razpoloženju narodnih manjšin v posameznih državah.

RADIĆEV IZGON.

— Dunaj, 29. aprila. (Izv.) Dunajsko poslanstvo kraljevine SHS zatrijuje, da ni interveniralo pri avstrijski vladi radi izгона Stepana Radića. Beogradska vlada je na priležnosti način opozorila avstrijskega poslanika na politično gonjo Stepana Radića, s katero krši gostoljubje in da naj avstrijska vlada radi kršenja azilnega prava proti Radiću izveja posledice. To je bil samo priležniški nasvet.

MANIFEST RADIĆEVE STRANKE.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Včeraj je prispel iz Zagreba v Beograd tajnik HRSS, dr. Krnjčević ter je takoj konfiriral z načelnikom opozicijskega bloka. Sročil se je razširila vest, da namerava vodstvo HRSS dne 1. maja izdati manifest na narod, v katerem naglašajo svojo lojalnost napram dinastiji in sedanjim ureditvi naše države. In še več! Nekateri krogi so včeraj trdili, kako bo sam Stepan Radić naslovil na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. vdanostno brzojavko. Po podočitu »Pravde« bo vseboval manifest izjave o stališču radićevcev napram kralju, državi in ustavi. Manifest bo posebno napadel radikalno stranko in skušal ovreči očitke, da je Radićeva stranka protidržavna. Radićevci goje največje zaupanje do Davidovičevih demokratov. Tudi akcija Nastasa Petrovića simpatično pozdravljajo, ker je to »akcija poštenih in nekompromitiranih radikalov«. Radićevci so že določili svoje delegate za avdienco na dvoru. Zatrijujejo, da sledi ta avdienca danes popoldne.

Parlamentarni klub HRSS se je v Zagrebu konstituiral. Za 1. podpredsednika kluba je izvoljen poslanec Juraj Valečić in za predsednika Ivan Kovačević, za predsednika je seveda rezervirano mesto Radiću.

KONGRES MADŽARSKÉ STRANKE V VOJVODINI.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Po poročilih iz Subotice je za 4. maja sklican kongres madžarske stranke za Vojvodino. Madžari so se obrnili na politične oblasti, da jim nudijo podporo, da se kongres mirno vrši in konča brez incidentov. Boje se, da jim kongresa ne razbijejo.

Hrvatska federacija za volitve.

— Zagreb, 29. aprila. (Izv.) Današnje »Novosti« priobčijo zanimivo informacijo iz krogov HRSS. Dne 1. maja se sestane strankin kongres v Zagrebu. Glavni predmet razpravam kongresa bo tvorilo vprašanje priprav za volitve. Kongres končno tudi sklepa o federaciji hrvatske seljačke stranke s hrvatsko zajednico. V to federacijo, ki nastopi s skupnimi kandidati pri volitvah, imajo vstopiti HZ, hrvatska delavska zveza in krilo stranke prava pod vodstvom dr. Mirka Košutića. Stjepan Radić je na Dunaju izrazil željo, da bi pri volitvah skupno kandidirali zastopniki vseh strank. Doslej še ni znano, če bo v to federacijo vstopila tudi jugoslovenska muslimanska organizacija, toda sigurno je, da se bodo muslimani in Hrvatje pri volitvah medsebojno podpirali. Kar se tiče Makedonije, je sklenjeno, da Radićeva stranka tam ne postavi svojih lastnih kandidatov, marveč podpira svoje zaveznike. Na Dunaju je Radić zastopnikom stranke odobril dodelanje taktiki in jim dal popolnoma svobodne roke, kako naj podprajo Davidovića, če sestavi vlado, V. Radićevci

stranki je ona struja, ki je proti vsotopu stranke v vlado, ker ji to prinaša večje koristi pri volitvah. Na kongresu 1. maja se ima končno rešiti vprašanje ali vstopijo radićevci v vlado opozicijskega bloka.

PRIBOD ITALIJANSKEGA BRODOVJA V ZEMUN.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Včeraj ste pripluli po Donavi do Zemuna dve italijanski bojni ladji, in sicer topničarka »Gianini« pod poveljstvom korvetnega kapitana Karla Catanea z italijansko poveljniško zastavo in torpedovka št. 75 pod poveljstvom I. fregatnega poročnika Giacominija. Italijansko brodogradilno plovbo po Donavi od Dunava v svrhu propagande. Brodogradilno je 7. marca odplulo iz svojega pomorskega oporišča v Spezziji. Komandant naše vojne mornarice admiral Wickerhauser je včeraj ob 15. popoldne pozdravil italijanske mornarice. Zemunski župan Nikolić je posetil popoldne poveljnika, 2 italijanske oficirja pa sta včeraj popoldne odšla v Beograd ter sta naznanila prihod brodogradilne italijanske poslaniku Bodru, ki si je nato ogledal obe bojni ladji.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Italijansko brodogradilno je danes jutraj odplulo v Novi Sad, kjer mu bo prirejen svečan vojaški sprejem od strani tamonjske naše podonavske flotilje.

DEMISIJA ITALIJANSKEGA VOJNEGA MINISTRA.

— Rim, 29. aprila. Vojni minister general Diaz je poslal predsedniku Mussolini pismo, v katerem podaja svojo demisijo z motivacijo, da mu rahlo zdravje ne pripušta več ostati na vojni ministrijskem mestu. Mussolini jo je sprejel in takoj priporočil kralju za Diazovega naslednika generala Antonia Di Giorgioja, ki je imenovan za vojnega ministra. General Diaz, bivši vrhovni poveljnik v vojni, je vstopil v ministristvo je vsled dolgega pripravljanja s strani Mussolinija. S svojim mestom pa ni bil zadovoljen, zato je skušal ob raznih prilikah odstopiti, pa so ga vselej pridržali. Sedaj je odšel iz »zdravstvenih« ozirov.

MACDONALDOVA POLITIKA V REPARACIJSKEM PROBLEMU.

— London, 29. aprila. (Izv.) Na svojem agitacijskem potovanju je Macdonald priredil v svojem volilnem okraju več shodov, na katerih je podal važne izjave o stališču njegove vlade v reparacijskem problemu. V Aberdonu je izjavil med drugim, da smatra vlado poročilo strokovnjakov za pravičen temelj k splošnemu sporazumu in ohraniti miru v Evropi. Macdonaldova vlada stori vse, da se doseže ta sporazum. Nekateri listi so naglašali, da je postala Anglija izolirana. Tega mi ne želimo! Francija je z nami! Poincaré je prepričan, da bo angleško-francosko prijateljstvo ob strani Italije, Belgije in drugih zaveznikiških narodov dalo priliko Nemčiji za gospodarsko ozdravljenje in obnovo, na kar bo mogla izpolniti svoje obveznosti. Naša politika naj bo politika miru, brez vznemirjenj, častna in odkrita. Mi hočemo imeti povsod odkrito diplomacijo!

— London, 29. aprila. (Izv.) S svojega agitacijskega potovanja se je naglo vrnil Macdonald v London. To smatrajo kot znak, da se njegova vlada nahaja v težkem položaju.

DELOVNI PROGRAM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA.

— Rim, 29. aprila. (Izv.) Posebnemu dopisniku pariškega »Tempsa« je Mussolini podal obširen pregled o bodočih nalogah italijanskega parlamenta. Mussolini je najprej očitel potek volitev in njihov rezultat. Dalje je izjavil, da si bo po prestolnem govoru in po končani debati o njem postavila rimska zbornica obsežen delovni program, ki ga ima izvršiti v dobi petih let. Zbornici bodo v rešitev predloženi važni socialni in drugi zakoni, trgovinske pogodbe in politične pogodbe, ki so bile zadnji čas sklenjene, dalje proračunski provizorij, zakon o ženski volilni pravici v upravne korporacije, in drugi zakoni. Po Končnih počitnicah ob zaključku prvega zasedanja bo zbornici predložen definitivni državni proračun.

O zunanjih politiki Italije je bil Mussolini zelo kratek. Predsednik vlade je priznal, da je poročilo strokovnjakov — koristen temelj za rešitev reparacijskega problema. Rešitev problema pa je tesno združena z ureditvijo zaveznikiških dolgov. Izrazil je končno svoje zadovoljstvo, da je poročilo v soglasju z njegovimi predlogi, stavljenimi leta 1922. Izgubilo se je le mnogo dragocenega časa!

PRED SPLOŠNO RUDARSKO STAVKO V NEMČIJI.

— Lipsko, 29. aprila. (Izv.) Od komunistične organizacije za včeraj sklican kongres rudarskih delavcev je sklenil prijeti 1. maja splošno rudarsko stavko v Nemčiji.

POLET NA SEVERNI TEČAJ.

— Rim, 29. aprila. (Izv.) Določeno je, da se udeležijo z raziskovalcem severnega tečaja Amundsenom Italijanski aviatik poročnik Locatelli, ki je odlikovan z zlato medaljo za polet na Dunaj, ki ga je izvršil med vojno skupno z d'Annunziem.

V četrtek, 1. maja, posetite DRUŽABNI VEČER

ki ga prirede dobrovoljci v »Unionu«.

Politične vesti.

— »Slovenčeva« izvirna poročila. »Slovenec« je prejel iz Beograda izvirno brzojavko, ki pravi med drugim: »Radikali so popolnoma izgubili nado v zmago in so se začeli posluževati metod, ki so bile v navadi za časa kralja Milana in njegovega sina Aleksandra, ko Srbija, razen kratke dobe, še ni imela ustavnega parlamentarnega političnega življenja. Danes, ko se govori o radikalnih kot nositeljih režima, se razumeva klika do mozga pokvarjenih ljudi, ki ima med ljudstvom pristašev toliko, kolikor jih z bajoneti našeje skupaj plačani banditi.« — V takem izvirno in pristno klerikalnem tonu se brzojavka nadaljuje in sklepa z besedami: »Zato danes lahko upravičeno trdimo, da tudi v tej borbi zmaga ni več daleč in prištevamo, da sloni ta trditve na trdnjih nogah in sigurnejših temeljih kakor laži bloka korupcije in nasilja o volilnem mandatu, ki ga nikdar ne bo dobil.« Ton in tendencioznost tega »izvirnega« poročila je v tako tesnem sorodstvu s »Slovenčevimi« uvodniki, da smo prepričani, da poštni upravi ne bo treba predložiti računa za uporabo telefona.

— Klerikaci in Nemci. Vsem so še v spominu ljuti napadi na samoradikalno vlado, ki so izhajali v klerikalnih listih in zlasti polni stolpe tukajšnjega »Slovenca«, ker je favorizirala Nemce in jim dajale protinacionalne koncesije. Klerikalci so se vedli kot skrajni šovinisti. Človek je že čaka, da se pri prvi priliki zaženejo v Nemce in da jim požejo njihove tiskarnice, čitalnice in druge kulturne ustanove. Mi smo vedeli, da klerikalci tega ogorčenja ne mislijo odkriti in resno. Sedaj so Nemci stopili v opozicijo in so s tem postali naravni zavezniki gosp. Korošca. Radi tega je moralo priti do izpremembe. Taisto glasilo, ki je pred meseci blatilo vlado in pobijalo Nemce, štiti njihovo protidržavno, odnosno protizakonito agitacijo ter pisari o vladnih »nasilstvih«. Današnji »Slovenec« prinaša poročilo iz Novega Vrbsa, kjer so Nemci priredili izjavajoče manifestacije ter v skrajno žaljivih govorih blatili osrednje državne institucije in celokupno državno upravo. Naravno to ni bilo po godu prisotnim srbskim patrijotom, ki ljubijo današnjo državo nad vse. Dali so duška ogorčenju nad nemško izdajalnostjo in predrznostjo. Storiili so svojo patrijotično dolžnost in nagnali Švabe, da se doma pripravljajo na dogodka, ki bodo šele sledili v predstoječi dobi! »Slovenec« pa, ki je očitno pozabil na svoj poletni nacionalizem, poroča o celi nemški prireditvi simpatično, brani Nemce in pisari o »nasilju«. »Slovenec« je pozabil na »nasilje« Nemcev, ki so to jesen odposlali v Nemčijo 50 vagonov moke, lepe milijončke jugoslovenske valute in s tem na nesramen način provocirali svoje sodržavljane v Hercegovini, Črni gori in Dalmaciji, ki trpe na pomanjkanju in gladu. Odpor proti državljanom, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti do splošnosti, do lastne države, ki jih mastno redi in bogati, imenuje »Slovenec« nasilje! Naj si »Slovenec« zapomni: kakor v zasebnem, tako tudi v javnem življenju se dogodevajo nesramnosti, kjer ne zadostuje več lepa beseda, marveč zaščita in pest! To velja za Nemce, pa bo veljalo tudi za »Slovenca«, zlasti če bo prinašal taka nesramna poročila o nacionalnih dogodkih v naši državi iz inozemstva proti interesom lastne države in iz rok naših interesiranih nasprotnikov.

— Pašić ministrski predsednik Češkoslovske republike. Belgijski časopis »Derniere Heures«, ki izhaja v Bruslju, je prinesel te dni poročilo o novi češkoslovaški vladi z ministrskim predsednikom Pašićem na čelu. — Tako se belgijska javnost informira o nas in Češkoslovaki!

— Podpredsednik čl. senata umrl. V nedeljo popoldne je umrl v Pragi podpredsednik senata J. Kačiček. Rojen je bil v Breznicih pri Zlinu. Po končanih študijah je služil več let kot učitelj, pozneje je bil šolski nadzornik. Za poslanca je bil izvoljen leta 1906 kot kandidat katoliške narodne stranke.

— Seton Watson o drju Rašinu. »Review of Reviews« prinaša uvodnik z napisom »Srednja Evropa«, ki ga je napisal znani publicist Seton Watson (Scotus Viator). V članku govori o Češkoslovaški ter pravi: Od vseh petih držav, ki tvorijo Srednjo Evropo, zasluži v prvi vrsti Češkoslovaška, da jo omenjamo. Češkoslovaška je dala pobudo za ustanovitev Male antante in je med vsemi državami najstabilnejša. Bori se mora sicer z mnogimi neprilicami, toda na drugi strani ima zase velike prednosti. Velik pomen je imel za Češkoslovaško dr. Rašín, čigar finančni genij je ustvaril stalno valuto, mednarodni kredit in izravan proračun. Po njegovi zaslugi se je Češkoslovaška oddahnila na trdni podlagi in se je mogla dalje razvijati. — Na koncu pa pisatelj pristavlja: »Vobče pa se mora reči, da se Češkoslovaška od leta do leta približuje normalnim razmeram.«

— Nemška moč in veličina mogoča samo pod cesarstvom. Politične stranke v Nemčiji se pripravljajo na volitve v parlament. Te dni je izdala nemška ljudska stranka volilni manifest, v katerem pravi med drugim: Državno jedinstvo je nam nad vse. Nemška ljudska stranka veruje v bodočnost nemškega naroda. Bori se pod staro črno belordečo zastavo in se nada, da se vzpostavi nemška moč in veličina pod nemškim ljudskim cesarstvom.

— Kako dosledni so socialisti. Militarizmu ne moža, ne fika! Tako se kričali socialisti nedavno tega v vsaki državi. Komunistična Rusija je danes najbolj militaristična država na vsem svetu ter ima jako bojevit nakane, socialisti v Nemčiji so možali med vojno, danes ta dan pa tvorijo bojevit napadalne stotine, socialistična vlada na Angleškem je dovolila ogromne vsote za zgradbo številnega zračnega brodogradilne in za zgradbo novih križaric. Ali vse to kričanje in kritike socialistov se vrše samo v znamenju gesla: »Ogni se, da jaz tja sedem«. In kadar bi apostoli »novega ljudstva« sedeli na prislepjane stolce, ne krenejo na nova miloljubna pota, ampak nastopijo pot, ki uničuje življenje.

— Padec sovjetske vlade je pričakovati v enem letu. V Berlinu je razširjena govorica, da je k letu pričakovati konec sovjetske vlade. Odlučna oseba je izjavila, da bo XIII. majev kongres ruske komunistične stranke poslednji shod sedaj vladajoče stranke na Ruskem, ker je nie nagli in popolni razpad neizogiben. Govorice o pretečenem padcu sovjetske vlade so v zvezi s Helfferichovim imenovanjem. Trdi se, da bo kmalu po nemških državnozbornih volitvah imenovan za kancelarja Helfferich (kancelerjev namestnik Viljema II), ki je izdelal podroben načrt, kako bodo strmoglavili sovjetsko vlado ter postavili na njeno mesto narodno vlado, ki bi bila Nemcem naklonjena. Poroča se, da se je pred svojim odhodom iz Moskve sestel Brockdorf-Rantzau s Helfferichom in imel z njim dolg razgovor.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek 29. aprila: Zaprto.
Sreda 30. aprila: »Ana Karenina«. Delavska predstava. Izven.
Četrtek 1. maja: Zaprto.
Petek 2. maja: »Dome«. Red F.
Sobota 3. maja: »Hamlet«. Red B.
Nedelja 4. maja: »Kamela skozi uho šivane«. Izven.
Ponedeljek 5. maja: »Ana Karenina«. Red C.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek 29. aprila: Zaprto.
Sreda 30. maja: »Evgenij Onjegin«. Red C.
Četrtek 1. maja: Carjeva nevesta. Izven. (Premijera).
Petek 2. maja: »Manon Lescaut«. Red A.
Sobota 3. maja: »Možiček« in pesni večer.
Mladinska predstava ob 4. popoldne. Izv.
Nedelja 4. maja: »Carjeva nevesta«. Izven.
Ponedeljek 5. maja: Zaprto.

★ ★ ★

— Službeno glasilo ministrstva prosvete je, kakor je to ministrstvo obvestilo pokrajinske šolske oblasti, list »Prosvetni Glasnik«. Naročnina znaša 100 Din letno in minister prosvete je izdal ukaz, da si mora ta list vsaka šolska oblast naročiti in postaviti dotično svoto v vsakoletni proračun!

— »Evgenij Onjegin« v naši operi. Po daljšem presledku vprizori se v sredo zvečer zopet opera »Evgenij Onjegin« v kateri nastopi zadnjikrat kakor gost tenorist Ž. Tomić in sicer v vlogi Lenskega. Poleg gosta nastopijo še gna Zikova Tatjana, knez Gremij Betetto, Onjegin dr. Rigo, Larina Smolenskaja, Olga Sfiligoleva, Filipjevna Ropasova ter zg. Šubelj, Mohorič in Perko. Opera se vrši za red C. V dramu pa se vprizori zvečer »Ana Karenina« in sicer kot delavska predstava v proslavo delavskega praznika.

— Za naše malčke. V soboto popoldne ob 16. se vrši v opernem gledališču baladna predstava za mladino. Spored te popoldanske predstave obsega zabavno ipavčvo pantomimo »Možiček« in pa razne plesne, ki so pri dosedanjih plesnih večerih v operi dosegli največji uspeh. Ta mladinska predstava, ki je zadnja v tej sezoni vrši se ob znižanih cenah in stariše opozarjamo na to izredno priliko s katero lahko privoščijo svoji mladini mnogo veselja.

milo

se izdeluje iz najboljših strovin, zato perilu ne škoduje ter usled svoje učinkovitosti prihrani mnogo truda in denarja.

Glasbeni vestnik.

— K 25 letnici smrti pesnika Dragutina Ketteja. Naš nepozabljeni mlad pesnik Kette bi zaslužil, da blise ob 25 letnici njegove prerane smrti osvežili spomin nani s predavanji, še lepše pa z glasbeno prireditvijo, na kateri bi se proizvajale njegove nesmrtnne pesmi. Kolikor je znano, so dosedaj uglasbeni sledeči Kettejevi umotvori (v oklepaju je navedeno kje je bila skladba priobčena in ime skladatelja): 1. Jaz nimam več palm (Novi Akordi I. let., 2. zv., uglašbil dr. Gojmir Kerk); 2. Na poljani (N. A. I. 3. Lav. Pahor, V. 6. dr. Goj. Kerk); 3. Misli (N. A. I. 5. dr. Goj. Kerk); 4. Zapri se njena okenca (N. A. II. 3. dr. Kerk); 5. Ptica (N. A. III. 3. Jos. Prochazka, III. 6. Emil Adamič, IV. 6. Oskar Dev.); 6. Tam zunaj je snež (N. A. III. 4. dr. Goj. Kerk); 7. V samotah (N. A. IV. 4. E. Adamič); 8. Pred krčmo (N. A. VI. 2. dr. Goj. Kerk); 9. V mlinu (N. A. VII. 3. Mih. Rožanc); 10. Na trgu (N. A. IX. 6. Vasilij Mirk); 11. Sam vira in zefira (N. A. X. 2. dr. Goj. Kerk). Kakor se vidi, sta bili skladateljem posebnom mli pesmici »Ptica« in »Na poljanje«, ker so se za prvo zavzeli kar trije skladatelji, pri drugi pa sta tudi tekmovala dva skladatelja.

— Francoški kvintet na pihala, ki priredi svoj koncert danes zvečer ob 20. v uminski dvorani, je pravkar absolvirali številno koncertov po Čehoslovaški republiki. Vsi češki listi so polni pohvale o nastopajočih umetnikih in izražajo to svojo pohvalo naravnost v največjih superlativih. Vsa češka kritika je izvenela v to, da je enoglasno priznala, da takih koncertov ni bilo doslej še prirejenih v Pragi in na Češkem sploh. Ljubljanski občinstvo opozarjamo na to redko priliko in izredni umetniški užitek ter ga prosimo, da v največjem številu poseti današnji koncert, za katerega se prodajajo vstopnice v Matični knjižarni.

— IV. koncert jugoslovenske komorne glasbe, ki bi se imel vršiti 5. majnika, se vrši nepreklicno v ponedeljek dne 26. majnika. Na sporedu so izvirne skladbe srbskih skladateljev Hristića, Konjovića, Manojlovića in Milojevića.

— Matični vokalni - instrumentalni koncert, ki bi se imel vršiti v ponedeljek 5. majnika t. l., se vrši koncem prihodnjega tedna. Natančen spored in datum javimo.

Sokolstvo.

— Sokol Štepanja vas priredi v nedeljo dne 4. maja za vse članstvo in naraščaj obvezan peš - izlet čez Golovec na Orle - Podmolnik - Sostro - Bizovik - Štepanja vas. Članstvo v kroju. Zbirališče pred društveno sobo. Odhod točno ob 13. Povratek ob 20. Sokolstvu naklonjeno občinstvo se vabi k udeležbi. — Zdravo! — O d b o r.

Grški plebiscit.

Nedavno je grški narod z večino glasov izrazil željo, naj bo Grška odslej republika. Ta dogodek opisuje očividec takole: Pravi pomladanski dan z najčistejšim južnim podnebjem, polnim blestečih solčnih svetlobe. Ob takih dnevih je koketna prestolica Grške živahnjejša, kakor običajno. Po velikih promenadah ulicah se sprehajajo dolge vrste občinstva; med njimi drve avtomobili, tramvaji in kočije. Atene imajo nad 5500 avtomobilov in okrog 1000 tramvajev. Danes je nedelja, 13. aprila — dan plebiscita —. Atene niso niti delovne, niti praznične. Po direktivah od zgoraj stoje vsi privatni in najemni avtomobili v garažah, ulice so nenavadno prazne. Že nekaj dni se razglašajo urbi et orbi, da bo vlada vprašala narod glede bodoče vrhovne državne oblasti brez kakršnegakoli pritiska. Plebiscit bodi popolnoma nepristranski, narod naj izjavi svojo voljo svobodno. Vlada garantira popolno svobodo pri plebiscitu.

Popolna svoboda? Ta izraz ima docela omejen pomen pod neskončnim grškim nebom. Ta pojem se tu razteza po potrebi kakor neskončnost morja ali pa se omeji in stisne kakor gorski greben. Hitite iz mesta in na vseh straneh opazite različne lepake: majhne in velike, komaj vidne ali kričeče, razvrščene kakor vojake na paradi. In na vseh teh lepakih čitate zapovedujoče besede: »Psifisate tin Demokratian!« (Glasujte za republiko!) ali »Zito i Demokratia« (Zivela republika!) Lepakov opozicijskega tabora pa ne opazite nikjer. Samo pred vhomod v uredništva rojalističnih listov visi nekaj ostankov rumenih lepakov, ki so pozivali narod, naj glasuje za svojega kralja. Močna republikanska roka je strgala te lepake in med rojalisti ni bilo korajžnega moža, da bi jih nadomestil z novimi. Čim več je lepakov za republiko, tem več je tudi vojaštva po ulicah. Po glavnem rtgu drvi broniran avtomobil, žrela topov se ozirajo preteče na vse strani, pred parlamentom stoje čete in ognjegasci. Pred volilnimi okraji je vse polno vojaštva, ki spremlja vsakega meščana z burnimi klicmi: ne, ne, nel kar pomeni — da, da, da, glasujte za republiko! Tem četam, ki so poslani od vlade na lašč zato, da vplivajo na volice, pomagajo bivši kraljevi gardisti, ki so pripeli na svoje rdeče čepice republikanske kokardo. Kaj hočejo Atenci še več? Celo zvesti kraljevi zaščitniki, njegovi telesni stražarji, se navdušujejo za republiko. In gardisti stoje v vrstah, ponosni na svojo nezvestobo. Velike atenske ulice, po katerih so vozili navadno privatni avtomobili, so danes na pove-

Ije od zgoraj polne vojaških in tovarnih avtomobilov. Neprestano drve po gladkem asfaltu ogromni avtomobili, polni vojaštva, ki na ves glas manifestirajo za republikansko idejo. Za temi avtomobili, ki vozijo odsevljene in pijane čete v zelenih uniformah, hite na lahkih avtomobilih častniki, ki se vozijo od enega do drugega volilnega okraja.

Pred volilnimi okraji pa je vlada postavila že zgodaj jutraj cele stotine vojaštva pod poveljstvom svojih častnikov, da glasujejo za republiko. Vsi vojaki glasujejo — na povelje. Človek, ki gleda vse to, se nehoti vprašuje, ali so volitve kakega generala ali vojskovodje, da je po mestu toliko vojaštva in da so obkoljeni vsi volilni okraji. In ako so Atene, prestolnica Grške, na dan plebiscita podobne vojaškemu taboru, kaj mora biti šele po drugih podeželskih mestih?

Zvečer, ko se je atensko nebo pogreznilo v mrak, ki ga slabo obseval lunin srp, se zaleskečajo po vseh glavnih ulicah in trgih električne luči. Dasi rezultat plebiscita še ni definitivno znan, ga vendar predvidevajo vsi, uganila ga je tudi vlada. Pri varnostnih odredbah in agitacijskem aparatu, ki ga je postavila vlada na noge, da doseže

svoj cilj, drugače tudi ne more biti. Zato je prestolna praznična razsvetljena še pred izidom plebiscita. Z balkona prometnega ministrstva kaže žametni aparat vesti o rezultatih plebiscita iz raznih krajev dosejanje kraljevine. Ko prekorači število glasov za republiko ono za kraljevino, se začujejo navdušeni klici, množice plesajo in pozdravljajo zmagovalno republikansko vlado. Če je vest iz tega ali onega kraja neugodna, če zmagojujejo monarhisti, zavladajo takoj grobna tišina. Vse gre na povelje.

Druga množica hodi pod vodstvom vojaške godbe po glavnih ulicah in kriči na vse grlo, da je v Atenah že zmaga republikanska ideja. Tako je končno podlegel kralj, zmaga je republikanska stranka. Množice triumfirajo, kriče in plesajo — iste množice, ki so pred dvema leti strmoglavile Venizelosa in klečale pred kraljem Konstantinom, iste množice, ki so pred štirimi meseci v obupu klicale iz Pariza Venizelosa kot odrešenika domovine. Čez dva meseca so ga iste množice spodile in čez dve leti bodo morda iste množice znova pozdravljale kralja in klečale pred njegovim prestolom. Tako je bilo in bo vedno.

Taborništvo.

Zadnje čase je bilo pri nas skavtsko gibanje zavzeto vse širše dimenzije. Da se pa naše občinstvo bolje spozna z nekaterimi podrobnostmi taboriške misli, eva par vrstic!

Vsem je gotovo znano geslo velikega Rousseaua »nazaj k naravi«. Dokaj znamenitih duhov je že iskalo praktično udejstvitev tega gesla, a šele Ernest Thompson Seton, ameriški prirodopisec, pisatelj in slikar, je našel povoljno rešitev. On je namreč leta 1902. ustanovil v Ameriki »Gozdovniško ligo« (The Woodcraft League), ki je zbirala v sebi vse idealne ljubitelje narave in združila taboriškega življenja na voljih, gozdovih, planinah, ob rekah in na jezerih. V tej ligi je bil nekaj časa v članu tudi poznější ustanovitelj skavtstva, angleški general Baden - Powel.

Ta je namreč po, za Angleže jako nečestiti, burški vojni ustanovil na Angleškem »poizvednike« ali skavte (scout - boys), ki so se naglo razširili po vsem svetu in številno kmalu nadkrili Setonove gozdovniške. Šele zadnje čase se je jel gozdovniški pokret razširjati in danes je na vsi črti zmogovit. — Zakaj ga je v prejšnjih letih Baden - Powelov skavtizem prehitel, je najbolje razvidno iz pisma, ki ga je poslal angleški slikar in taborški voditelj, načelniku češkoslovaških gozdovnikov. Dotični odstavek slove:

Setonova prvotna ideja gozdovništva ni podala nobenega, jasno določenega načina, kako naj bo zgrajena človeška družba. — Seton je prvotno poznavaletel sesalcev, ptic in gozda; ve vse o taborjenju in o načinu, kako se ima urediti človek v divjih krajih. Skoz vse se vleče res kot srebrna nit prekrasna prirodna filozofija, temelječa na občni humaniteti; ampak vendar je bilo mogoče, da je prišel človek, ki je vse to prezrl, pobral samo to, kar je rabil, t. j. vsa praktična navodila in preizkušnje ter gozdovniške spretnosti in ustanovil organizacijo, ki je imela vse zunanje formalitete, a miselnega jedra ji je manjkalo.

Ko je pa človeštvo uvidelo pri tej prikljupnosti, da se drugi narodi, med njimi tudi Čehi, Poljaki in Rusi, jako intenzivno zanimajo za taboriško idejo, dočim vlada v naši državi, izveniški Bosno in del Srbije, mučno mrtvilo, ki nam gotovo ni v čast), da so krepke le tiste organizacije, ki imajo tudi zdravo miselnost podlago, se je z vso ljubeznijo oklenilo Setona in njegovih idej.

In danes stoji E. T. Seton kot zmogovit evangelist prave ljubezni do narave in čistega, zdravoromantičnega življenja. Češkoslovaški gozdovnikom je pisal nekaj pism, iz katerih navajam par najzanimivejših odstavkov. E. T. Seton piše:

»Zdi se mi, da ni splošno znano, da ob-

stoja gozdovniška liga že od leta 1902. in da je bil general Baden - Powel v njenem posvetovalnem odboru nekoliko let pred tem, ko me je zapustil in ustanovil skavte. Izvršil je krasno delo in jaz pomagam skavtom kjerkoli morem.

»Iz literature, ki vam jo pošiljam, razvidite, da se mora človek po našem prepričanju razvijati v štirih smereh: v smeri telesa, duše, mišljenja in udejstvovanja. Baden - Powel pa je izločil oblast duha in omejil v praksi duševno delovanje skoraj na ničlo. Uvedel je tudi vojaško poimenovanje, vojaško vezbanje in organizacijo, ne da bi sam za gotovo vedel zakaj, še manj pa drugi. Moj instinkt me je vedno učil izogibati se teh stvari in sedaj vem, da je bil pravilen.

»Ena izmed posledic izločenja intelektualnih faktorjev je ta, da zapuščajo vsi dočki skavte, čim dospo do 16. leta starosti, ker jim organizacija ne nudi udejstvovanja, ki bi odgovarjalo njihovemu nadaljnjemu razvoju.

»Prepričan sem o tem: skavti se morajo vrniti nazaj k gozdovništvu, kajti vsaka dobra organizacija mora imeti idejne temelje, mora pripoznavati življenjsko silo lepih stvari, mora računati s fantazijo in imeti mora gotove elemente demokracije. Ker ima le gozdovništvo vse to, je skoraj neizbežno, da vstopijo skavti v gozdovniško ligo. V Ameriki delajo skavti tako, sicer ne kot organizacija, temveč prej na sledeč način: sprejemajo naše ideje in metode ter pozabljajo pri tem na vsako idejo opozicije ali pa sovravnosti.

»V 21. letih, odkar traja »Gozdovniška liga«, je bilo skoraj ducat posnemalcev, ki so se popirali za nekaj časa kake napačne ideje in začeli misliti, da so učitelji sami. Nekateri so krenili popolnoma na pot vojaške metode in vojaških idealov, drugi zopet niso razumeli ideje priprave življenja, katerega so zagovarjali le v smislu divjaštva ter uvažali navade in ideale, ki so popolnoma barbarske in nikakor ne vzgojne, najmanj pa razumne.

»Imam mnogo radostnih vesti od naših bratov na Poljskem, iz Anglije, Belgije in Francije in seveda tudi iz Amerike, ki dokazujejo, da temelji gozdovništvo popolnoma zadoščajo in odgovarjajo njihovim deševnim potrebam.

Naziranje obeh voditeljev taborništva se najbolje zrcali v zakonih. Oba tu citirata zakonika sta točno prevedena iz angleščine in se zato 8. zakon B. P. skavtov sliši za nas nekoliko čudno.

Gozdovniški zakoni.

1. Silen duh;
1. Bodi odločen.
2. Bodi molčeč.
3. Bodi poslušen.

- II. Lepo telo;
4. Bodi čist.
5. Bodi močan.
6. Živi prirodno.
- III. Resničnost:
7. Govori resnico.
8. Bodi veren.
9. Ravnaj pošteno.
- IV. Udejstvovanje z ljubeznijo.
10. Bodi ljubezljiv.
11. Bodi prijazen.
12. Bodi radosten.

Skavtski zakoni.

1. Na skavtsko besedo se lahko zanese.
2. Skavti se zvest svojemu kralju, svoji domovini, svojim voditeljem, svojim staršem, svojemu gospodarju in svojim podrejenim.
3. Skavti je dolžan biti koristen član družbe in drugim pomagati.
- Skavti je prijatelj vseh in brat vsakega skavta brez ozira na družabni razred, h kateremu pripada.
6. Skavti je uljuden.
6. Skavti je prijatelj živali.
7. Skavti izpolnjuje povelja svojih staršev, svojih vodnikov in četovodij brez ugovora.
8. Skavti se smeja in žvižga v vseh okoliščinah.
9. Skavti je varčen.
10. Skavti je čist v mislih, besedah in dejanjih.

Č. C. Z.

Meyerbeer.

(K šestdesetletnici njegove smrti.)

Dne 2. maja bo poteklo 60 let, odkar je v Parizu umrl nekdanj po vsem svetu slavljani in oboževani glasbenik Meyerbeer, čegar opere so dolgo vrsto let vladale po vseh svetovnih odrih ter povsod zbujale največje navdušenje in najsijajnejše uspehe. Tudi slovenskemu odru niso ostale neznanne. Danes, ko so zavladale druge smeri v glasbi, izgubile so sicer svojo popularnost, vendar se zbog svoje bogate melodioznosti uprizarjajo še vedno tu in tam po večjih odrih.

Meyerbeer se je rodil v Berlinu 5. sept. 1791. — v letu Mozartove smrti — kot sin bogatega židovskega bankirja. Kazal je že zelo zgodaj muzikalno nadarjenost in zato je oče skrbel za temeljito glasbeno izobrazbo sinova pri raznih priznanih učiteljih. Zgodaj že se je skušal v raznih kompozicijah in ko je na Dunaju debitiral z neko neuspelo opero, mu je svetoval Salieri, naj se v študijske svrhe poda v Italijo. Popreje pa je šel po očetovi želji še za jedno leto v Pariz, potem pa bival 9 let po raznih ital. mestih, komponiral celo vrsto ital. oper, od katerih so nekatere dobro uspevale, 1825 pa se je preselil v Pariz. Tu je zložil veliko opero »Robert le Diable«, ki je 21. nov. 1831 dosegla nepopisen uspeh. Od nemških odrov se je dvorna opera v Berlinu požurila za uprizoritev (20. junija 1923) ki mu je donesla obilo slave, a tudi ugovorov od strani kritike. Drugo veliko delo Meyerbeerovo »Hugenoti« uprizorilo se je 29. febr. 1836 v Parizu, v veliki operi, ter pomnožilo komponistovo slavo in odlikovanja. Po vzporedni v dvorni operi v Berlinu je dobil red »pour le merite« in bil imenovan generalnim glasbenim ravnateljem kraljeve opere v Berlinu. Poleg kompozicij za dvorne ples (plesje z bakljami) je napisal za Berlin patriotsko opero »Taborišče v Šleziji« na Dunaju uprizorjeno pod imenom »Viela«, katero je pozneje za Pariz predelal v »Etoile du mora«. Tretja velika opera »Prerok« se je uprizorila zopet na pariški veliki operi 6. aprila 1849 z največjim uspehom. V pariški komični operi pa je 1859 uprizoril »Dinorah«, kraikono tudi v Londonu. Četrta velika opera »Africanka« uprizorila se je v Parizu v veliki operi v prvi šele po skladateljevi smrti 28. aprila 1865.

Zlasti omenjene štiri velike opere so bile priljubljene po vseh velikih svetovnih odrih; v Parizu, Berlinu, Dunaju je vsaka doživela po več sto uprizoritev, — ni ga bilo nobenega večjega odra, da bi njem ne bi gozdovoval — dokler Wagnerjeva muzikalna reforma opere ni prišla do polne zmage, — a tudi potem je še povsod imel veliko število častilcev.

Poleg oper je znamenita glasba k dramam »Srušence« njegovega brata. Meyer-

beeru je bila usoda milejša nego drugim muzikom. Ni se imel boriti s težavami življenja, ni si šele s trudom in časom pridobil priznanje, imel je vse življenjske ugodnosti že od mladosti in ko si je v »Robertu« pridobil prvi sijajni uspeh, kopčila so se mu priznanja prosiljanje in odlikovanja, sreča mu je bila vedno mila. Živel je v prijateljskem razmerju z mnogimi glasbeniki, zlasti z Weberjem, očetom »Carostrelca«, — mnogi pa so bili tudi hudo nasprotni, zlasti Schumann in Wagner, slednji ga ni le iz stvarnih razlogov, kot stvaritelj nove struje v glasbi, strastno obsodil, temveč tudi iz nacionalnega stališča in kot antisemit. Wagner je zmagal in ta zmaga je otemnela Meyerbeerovo slavo. Wagnerjeve muzikalne drame so zmagovalno zastavile nekdanjo »veliko opero« s svojimi bleščečimi scenariji in baleti, a tudi z njihovo bogato melodioznostjo. Vendar pa bi bilo že iz muzikalno zgodovinskega stališča pozdraviti, ako bi naš oder vnovično uprizoril eno ali drugo njegovih del, ki bi — pri skrbnem nastudiranju — gotovo tudi danes še dosegli velik uspeh.

Severin.

Gremij trgovcev v Ljubljani.

(Občni zbor.)

Pod predsedstvom načelnika Frana Stupice je bil sredi 28. tm. v dvorani »Kazine« občni zbor gremija ljubljanskih trgovcev. V otvoritvenem govoru je načelnik pozdravil zastopnika oddelka ministrstva trgovine in industrije dr. Mramorja, zastopnika mestne občine obrtnega referenta dr. Kodreta, zastopnike Trgovske in obrtne zbornice Ivana Mohoriča, dr. Plessa in dr. Pretmarija, predsednika trgovskega društva »Merkur« dr. Frana Windischerja, predsednika Zveze gremijev Ivana Jelčina in Zebala, zastopnika gremijev šole učitelja Gruma in Legata ter zastopnika pomočniškega odbora Torija in Urbančiča. V toplih besedah se je spomnil umrlih članov gremija, nakar je podal pregled o poslovanju delovanja gremija v preteklem letu. Govorec o gospodarski krizi je načelnik omenjal najprej, da je bila velika ovira našemu gospodarskemu življenju še ne rešeno jadransko vprašanje. Z rešitvijo tega vprašanja se začneja za Slovenijo in vobče za celo Jugoslavijo zlahkajša trgovina z Italijo. Za slovenske gospodarske kroge bo odločilne važnosti v bodočnosti carinska tarifa, kakor tudi trgovske pogodbe s sosednimi državami, s katerimi stojimo v živahnih stikih in ki so stalni odjemalci naših izvoznih produktov. Glede stabilizacije valute, ki je začetkom leta v januarju dosegla najnižje stanje 3.70 š. fr., je ugotovil, da stabilizacija valute ugodno vpliva na konsolidacijo gospodarskih razmer in je upati, da se v nekaj letih povrnemo v predvojno dobo.

Dalje navaja, da se je prometna situacija bistveno izboljšala. Otvoril se je spomladni direktni promet preko Madžarske in Avstrije. Nemčije in Češkoslovaške. Za enotno prometno vodstvo v Sloveniji je velikega pomena podpravljanje južne železnice v smislu rimskega sporazuma. Pri tok trgovine je bil radi vedno naraščajoče kreditne krize, radi stabilizacije cen in pomnožive konkurence zelo otežkočen. Znatnejši prirastek trvdv v Sloveniji beležimo v lesni trgovini, v manufakturni, galanterijski stroki in v trgovini s vinom. Gremij je proti krošnjarenju ter je v tem oziru večkrat interveniral. V Ljubljani se pojavljajo krošnjariji iz vseh krajev države in celo Romuni.

V drugi polovici leta je vladalo tudi zelo kritično pomankanje gotovine ter se je v zadnjem času nekoliko izboljšalo, vendar še ne popolnoma. Velika razbremenitev za naše gospodarske razmere bo izvršitev gospodarskih konvencij z Avstrijo, s katerimi se likvidira vrsta še višjih finančnih vprašanj, ki so ovirala naš napredek. Želeti pa je, da bo vlada oškodovala one hranilnice, oz. druge denarne zavode, ki so prišli radi neugodne relacije v težak finančni položaj.

Med drugimi trgovstvo zanimajočimi dejstvi je načelnik navajal ustanovitve ljubljanske efektne in blagovne borze, ki postane za razvoj naše trgovine in industrije važen faktor, posebno ko bo še dovoljen promet z valutami in devizami. Po-

življa zborovalce in ostale trgovce, da se začno zanimati za ljubljanski velesejem, katerega otvoritev je neposredno v bližnjih mesecih. Glede carinarne na ljubljanskem glavnem kolodvoru je načelnik navajal borbo, ki jo je vodil gremij proti odreditvi generalne direktije carin, da se carinarnica premesti v skladišča »Balkana«. Gremij je proti tej odreditvi ukrenil na merodajnih mestih potrebne korake, da se nakana generalnega direktorja ne posreči. Od vseh strani ima gremij zagotovila, da se carinarnica ne premesti v »Balkana«. Kakor je gremij informiran, je tudi generalni ravnatelj drž. žel. Deroko proti temu načrtu.

Koncem svojega govora je načelnik izrazil zahvalo odstopivšemu gremijskemu tajniku Jankotu Svetlinu.

Tajnik Smuc je podal zelo obširno in izčrpno poročilo, ki se v bistvu krije s poročilom načelnika. Stanje protokolarne in neprotokolarne trvdv članov gremija se je povišalo v preteklem letu za 55 in šteje gremij danes 472 protokolarnih in 841 neprotokolarnih trvdv. Od posamnih trgovskih strok je najmočnejša mešana trgovina, ki šteje 182 trvdv, potem trgovina s sadjem, zelenjavo, živili, slaščicami 172, sejmstvo 130, špecerjsko, kolonialno in materialno blago 69, manufakturna 63, trgovina s čevlji, čevljarstvom, potrebščinami, usnjem itd. 60, agencure in komisije 59 itd. Nadaljno poročilo vsebuje vse podrobnosti o poslovanju gremija in razne akcije za izboljšanje našega gospodarstva.

Ivan Jelčin je pozdravil občni zbor v imenu Zveze trgovskih gremijev, omenjal razne okoliščine, ki kažejo, da bo gospodarska kriza ostala še nekaj let permanentna. Trgovstvo je po vojni preživelo že več kriz, sedaj prihaja naša trgovina v najtežjo dobo, v dobo finančne krize. Množično se dan z dnevom število insolventov. Trgovstvo pa dalje tarejo pred vsem veliko obrestna mera in davčna bremena. Odločno je zavračal dalje brezvestne napade »Morgena« na naše trgovstvo v Sloveniji in tudi mora protestirati proti generalnemu sumničanju beogradske »Politike«, ki je naperila indirektni napad v neki notici vse trgovstvo v Sloveniji. Končno je omenjal važnost kongresa Trgovskih zbornic v vse države v Skoplju, ki se vrši dne 10. maja in kamor dospe tudi lepo število slovenskih zastopnikov. Ob zaključku je pozval zborovalce, da se naj v lepem številu udeležijo občnega zbora Zveze gremijev za Slovenijo, ki se letos meseca maja vrši na Bledu.

Občni zbor je odobril za tem bilanco za poslovno leto 1923, ter je obenem odobril proračun za leto 1924, ki izkazuje 176.380 Din potrebnih in 92.625 Din izdatkov, tako da je treba priranjati po 83.725 Din kriti s povišanim dohodkom. Razdelitev dohodka se izvrši po ključu, kakor lansko leto.

Občni zbor je nato sprejel od odbora predlagane spremembe gremijskih pravil. Določil se sprejemina za vsakega člana na 25 Din, šolnina se poviša za vsakega učenca od 50 na 250 Din za šolsko leto. Oprostina je sedaj določena na 25 Din. Inkorporacijska pristojbina znaša za vsakega novega člana po strokah. Doslej je znašala za protokolarne 250 in za neprotokolarne 150. Sedaj po strokah od 200 do 5000 Din. S tem povišanjem bo več gremij zaježil naval nepoklicanih elementov v trgovstvo in vzpostaviti trgovstvo na solidne temelje. Na predlog Z. Zebala se ta pristojbina zviša za inozemce še posebej za 200 do 250% in doklade za inozemce posebej na 500%.

Občni zbor je za tem odobril nekatere od odbora predlagane sklepe in resolucije. I. Sprejem trgovskih učencev. Po daljši debati, v katero so posegli načelnik odbora trgovskih pomočnikov Torij, trgovce Kavčič, učitelja Grum in Legat, Ivan Jelčin, je bil sprejet sklep, da odbor formalno izvrši vse potrebno, da se trgovski vajenci sprejemajo v trgovino v starosti najmanj 15 let s tremi razredi srednje šole ali z meščansko šolo.

II. Davčni plačilni nalogi. Sprejeta je bila resolucija, s katero se davčna uprava oziroma finančnodelagacija pozivlja, da ukrene vse potrebno za ponovno uvedbo plačilnih nalogov s pristavkom, da gremij ne bo odjenjal od te svoje pravilne zahteve.

V borbi proti Avstriji.

Zgodba o zaroti. — Cesar Karel na fronti. »Senca, ki je padla...« (iz dr. Lj. Pivkove knjige »Vulkanska tla«.)

Za velikonoč je izšel IV. zvezek zanimive serije knjig, ki ji je pisec dr. Ljudevit Pivko dal naslov »Protiv Avstriji«. Četrti zvezek (tretja knjiga) nosi podnaslov »Vulkanska tla«. Opisuje v pestrili, živili slikah dogodke na italijanski fronti pri Carzanu, v času, ko je na ovadbo nekega Urbana avstrijska vojna oblast razkrila delovanje pod dr. Pivkovim vodstvom stoječe zarotniške družbe. Dr. Pivku, njegovi desni roki naredniku Mlejniku ter ostalim zarotnikom je grozila ista usoda kakor Cesaru Battistiju, da jih obesimo kot izdajalce »domovine«. Naravnost obudovanja vredni hladnokrvnosti, premetenosti in smelosti dr. Pivka se je posrečilo prevariti vojaškega avditorja, ki mu je bila poverjena preiskava, na tako sijajen način, da ni bil samo prepričan o popolni nedolžnosti zarotnikov, marveč da je dobil o njih celo vtis, da ni

* Dr. Ljudevit Pivko: Protiv Avstriji. Carzano. III. knjiga: Vulkanska tla. V Mariboru 1924. Založil klub dobrovoljcev v Mariboru. 17 slik. Cena 20 Din. Dobiva se v vseh knjigarnah.

boljših in hrabrejših avstrijskih vojakov kakor so zločina veleizdaje ovadeni zarotniki. Zato ni samo ustavljen proti zarotnikom vsake preiskave, marveč jih je celo priporočal vojni oblasti v izredno odlikovanje. Vojaška oblast je ta predlog seveda osvojila. Dr. Pivko je bil povišan v stotnika in kot izredno sposoben častnik bi moral biti pridelen najvišji komandi. V dokaz posebnega uvaževanja njegovih vrtil in junaških činov pa je bil pozvan pred cesarja Karla samega, ki se je takrat mudil na fronti. Te dogodke opisuje dr. Pivko v tem zvezku. Opisuje jih tako zanimivo, tako živo, da sledi čitatelj njegovemu pripovedovanju do konca z največjo napetostjo in da ne odloži knjige prej, dokler je ni prečital do kraja. Zarotniki so vedeli za prihod cesarja Karla na fronto. Zasnovali so smel načrt. Omo-gočiti je treba Italijanom, da cesarja ujamejo, pa bo kmalu konec vojne. Izdelali so podoben načrt za to podjetje in ga sporočili Italijanom. Akcija bi se imela izvršiti 13. septembra 1917. No, ta akcija je padla v vodo, ker so pač Italijani cincali in se niso mogli odločiti. Na to se tudi nanaša resignirana opazka v knjigi: »Ako bi bili Italijani pravi dečki in pripravljeni, še nocoj bi lahko ujeli avstrijskega cesarja in vse njegove trabante. Danes je 13. septembra, prvotni termin carzanske akcije. Cesar Karel ujet! Tako novica bi pre-

letela Evropo in morje in bi morebiti konec vojne.

Zarotniki so torej imeli velike cilje, da jih niso dosegli, ni krivda na njihovi strani... V naslednjem podajemo nekaj odlomkov iz najnovejše knjige, ki jo toplo priporočamo našim čitateljem. Prepričani smo, da bo vsakdo imel poseben užitek, čitajoč to izredno zanimivo knjigo, ki je pač edina te vrste v naši književnosti. Kar smo zgoraj poročali, bo zadostovalo, da bo vsakdo lahko razumel zdolaj ponatisnjene odlomke.

Pri divizijskem poveljstvu v Roncognu trkam na vrata pisarne. Generala ni, dva kapetana sta sama.

»Javljam, da grem v Levico po neke ukaze.

»Dobro je tako«, pravi kapetan Zöbl.

»Prosim informacij, kam in pokaj?« »Mi sami ne vemo natančno. Gospod general se je istokotno odpravil v Levico.

»Prosim, kakšni bodo posli v Levicu? Raport?«

»Držite se dobro, da boste v čast diviziji!«

»To so odgovori! Vsi ste tako tajnostni, kakor bi imeli v Levicu samega Hötzendorfa.

»Cesar?«

»Pst! Kapetan je priklinal.

»Torej! In s tem uganjate, gospoda, take reči!«

»Kako drugače, dragi moj? Ukazi so strogi, o navzočnosti Njegovega Velikanstva ne sme nihče vedeti. Ne kažite nikjer, kar veste!«

Jezdim dalje, popolnoma pomirjen.

Ako bi bili Italijani pravi dečki in pripravljeni, še nocoj bi lahko ujeli avstrijskega cesarja in vse njegove trabante. Danes je 13. septembra, prvotni termin carzanske akcije. Cesar Karel ujet! Tako novica bi preletela Evropo in morje in bil bi morebiti konec vojne.

V Novaledu v pekarni imam svojega zaupnika, korporala Stránskega, ki je za minuto informiran o našem stanju in o preložitvi akcije. Naročujem mu, naj si pride 16. septembra ob 4. uri zarana po zadnja navodila v Carzano.

V Levicu oddajam na postajnem poveljstvu konja straži, trkam na vrata staremu robustnemu kapitanu, Dunajčanu.

»Da, da, moj ljubi, zate imam zapечат kuvert. Že vem, kaj je v njem. Čistim tili.«

Odpiram.

»Nadporočnik Pivko iz V. b. li. 1. se javi 14. IX. 1917 ob osmi uri dopoldne v Calceraniki.«

»To je vse?«

»Ali ni dovolj?«

»Kaj bo v Calceraniki?«

»Ako ne veš ti, ti tudi jaz ne morem povedati.«

»Aretirali me bodo zopet, kaj ne?« »Ne, ne, moj dragi, tokrat je ne bo do aretirali. O tisti bedastoči smo tukaj mnogo debatirali. Vsa menja je obsojala postopanje divizije. Kako so mogli Pivka aretirati? Strahovita neumnost!«

»Ti si star in pameten oficir. Povej mi vendar, kaj hočejo z menoj jutri?«

Inače niti ne bom mirno spal.

»Molči! Pred cesarjem boš stal.«

»Z menoj osebno hoče govoriti ali z zastopnikom bataljona?«

»Z zastopnikom bataljona hrabril Bošnjakov, in sicer s teboj posebej. Čemu so baš tebe zahtevali kot zastopnika, si lahko misliš.«

»Kaj hoče cesar? Ti veš vse, ki si vsak dan po trikrat v zaupnih razgovorih z zgornjo gospodo pri armadnem poveljstvu.«

»Raport bo v Calceraniki. Ti si glavni »Mordskerl von den Bosniaken«, in zato te zovejo.«

»Takega veleizdajalca, kakor sem jaz?«

»Prosim te, ne govori o tem! Tvoja afera mi je segla itak na živce.«

Govoriva po dunajsko in kapitan postaja zgovoren. Kar ve, vse mi izre-ka, ponuja mi cigare, vina in kave, raz-kaže mi sobico štev. 6 na postajnem poveljstvu, odkriva posteljo in se hvali.

III. Ustanovitev podpornega fonda. Občni zbor je odobril ustanovitev podpornega fonda za razne korporacije in društva pri trgovcih. Iz tega fonda se bodo dajale podpore raznim društvom in posamnikom. Primeren znesek se izdaja skupno z doklado.

Pri slučajnostih je bila najprej sprejeta resolucija, ki zahteva decentralizacijo bolniškega in nezgodnega zavarovanja, večjo samostojnost okrožnih uradov, dalje zahteva znižanje upravne režije na minimum, ureditev točnega poslovanja pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. Preurediti se ima tudi poslovanje pri pokojninskem zavodu, kjer naj se posebno reducirajo uradništvo, katerega visoko število ne odgovarja številu zavarovancev. Občni zbor je dalje sprejel odločno protestno resolucijo radi namere generalne

direkcije carin, da se premesti glavna carinarnica v skladišče »Blakana«. V motivaciji naglašajo resolucija, da bi s tem trpelo celokupno carinsko poslovanje na škodo strank.

Zelo obširno je o carinskem postopanju govoril trgovec Kavčič, ki ni v splošnem odobral postopanja odbora v zadevi carinarnice. Načelnik Stupica mu je stvarno pojasnil vse korake, ki jih je odbor ukrenil. Trgovec Zebal je urgiral vprašanje volitev v Trgovsko zbornico. Sedanja Trgovska zbornica je bila izvoljena pred 14 leti. Zahteva, da se volitve čimprej izvedejo.

Trgovec Samec je stavil interpelacijo glede praznovanja 1. maja po trgovcih. Sklep gremilja, da bodo trgovine na 1. maj ves dan odprte. Občni zbor je bil za tem ob 23 zaključen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1924.

Od kod vse zlo?

»Ostane se država Srbov, Hrvatov in Slovencev s sedežem v Zagrebu, tvorijo pa jo vse jugoslovenske pokrajine bivše Avstro-Ogrske.«

Brzjavka v švicarskih tiskih v novembru 1918.

V velikonočni številki beogradskega »Vremena« priobčuje dr. Laza Marković nekaj podatkov o pogajanjih o znanj Zenevski konferenci, ki se je vršila v novembru 1918, med takratnim srbskim ministrskim predsednikom Pašićem na eni strani in med predsednikom »Narodnega Veča« dr. Korošcem in predsednikom »Jugoslovenskega odbora« dr. Trumbićem na drugi strani. Dr. Marković pripoveduje, da so v času, ko je konferenca še trajala, priobčili švicarski in za njimi tudi drugi evropski listi iz Zeneve brzjavko, ki je zatrjevala, da se je med Pašićem in delegati Narodnega veča dosegel sporazum, in sicer na temelju, da se prizna neodvisna država Srbov, Hrvatov in Slovencev s sedežem v Zagrebu, ki bi naj obsegala vse jugoslovenske pokrajine bivše avstro-ogrške monarhijske.

Ta brzjavka je bila seveda izmišljena in je povzročila v vseh političnih krogih veliko presenečenje. Da bi se dogladno, kdo je povzročil to mistifikacijo, je Nikola Pašić ukazal srbskemu konzulu Petroviću v Zenevi, naj skuša dognati, kdo je razposlal dotični komunike. Poizvedbe so ugotovile, da je dotični komunike sestavil Pera Stjepčević, osební tajnik dr. Ante Trumbića. Ta je dal komunike v svrhu publikacije Milanu Čemerikiću, takratnemu uredniku službenega srbskega tiskovnega urada, ki je komunike tudi razposlal kot vest službenega presbiraža.

To dejstvo, ki ga ugotavlja dr. Marković, je nad vse zanimivo. Dokazuje nam namreč nepobitno, da dr. Ante Trumbić, predsednik »Jugoslov. odbora«, od vsega začetka ni resno mislil na narodno in vsled tega tudi ne na državno ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Od vsega začetka je zasledoval samo en smoter, t. j. da se osnuje na razvalinah Avstro-ogrške monarhijske iz jugoslovenskih pokrajin, ki so pripadale tej monarhiji, posebno neodvisna država s prestolico v Zagrebu, ki bi naj šele kasneje stopila v stike s kraljevino Srbijo ter določila svoje odnose do nje. Dr. Trumbić je po tem takem hotel imeti mesto ene enotne jugoslovenske države — dve, ki bi naj živeli vsporedno in rivalizirali med seboj, kakor svoje dni mala Srbija in mala Bolgarija. Ta Trumbičev načrt se ni posrečil ne toliko radi tega, ker je natelet

na najostrejši odpor v srbskih vodilnih krogih, kakor predvsem zategadelj, ker so dogodki v domovini — Narodno Veče je med tem brez dr. Korošca in dr. Trumbića sklenilo združitev vseh jugoslovenskih pokrajin, pripadajočih popreje Avstro-Ogrski, s kraljevino Srbijo — prekrizali njegove načrte.

Narodno ujedinjenje se je torej izvršilo proti njegovi volji. Kljub temu je dr. Trumbić postal prvi minister zunanjih del ujedinjene jugoslovenske kraljevine in je zastopal njene interese na mirovnih konferencah v Parizu in na konferenci v Rapallu. Človeško umljivo je, da teh interesov ni mogel zastopati s tisto verno in s tistim navdušenjem, kakor bi bil to storil, ako bi se bila osebnostitev jugoslovenskih plemen izvršila po njegovem načrtu. Prvi, ki je vrgel med naš svet tezo o zagrebški orientaciji, je torej bil dr. A. Trumbić in je tako postal duševni oče sedanje radičevske politike. Da je to v resnici tako, izpričuje sam dr. Trumbić, ki je v zadnjem času z vseni jadrani zaveljal v Radičeve vode. Zle razmere, ki vladajo danes na Hrvaškem, imajo potemtakem svojega očeta v dr. Trumbiću in svoj izvor že v njegovi pogrešni politiki že v Zenevi.

— Zakaj ni država brezhibno urejena? »Slovenec« pravi, da zato, ker so nositelji režima, ki državo upravljajo, koruptni. Prvi pogoj za sanacijo naših nezdruženih razmer je torej nekaj klerikalnih ministrskih stolčkov. Problem, s katerim se ukvarjajo državniki in politiki vseh držav, kjer je vojna zapustila težke sledove, je po klerikalni ideologiji sila enostaven. Čudodelna palica je v klerikalnih rokah, ki drže tudi ključ od rajskih vrat. Samo udariti je treba po skali, ki nas teži že vsa poveljna leta, in takoj priteče iz nje med in mleko. Čudi mo se le, da klerikalci niso pokazali svoje čudodelne umetnosti tedaj, ko so bili na krmilu.

— Dvojno merilo. »Slovenec« je lahko ponosen na svojega beogradskega dopisnika. Ta mož se je tako naučil klerikalnega duha, da je bolj papeški kakor papež sam. Predpostavljamo namreč, da je njegovo poročilo o »komediji« v Bjelini res izvirno. Škoda, da isti dopisnik ni opisal v svojem žargonu katoliške parade v Ljubljani. Lahko bi si bil zaslužil lepe denarce in svetovni sloves, ker bi bil vsak humorističen list z veseljem sprejel tako hvaležno gradivo. Če primerjamo »Slovenčev« izvirno brzjavko o Pašićevem potovanju v Bjelino z njegovo pisavo ob priliki katoliškega shoda, vidimo naravnost sličen primer dvojne merila. Hvaležni

da je naročil zame svežo posteljnino, — nazadnje me vabi na večerjo. Vabilo odklanjam, češ da pojdem v mesto, kjer najdem znanje, in težko bi mi bilo priti ob določeni uri.

Nekaj minut sedim v kavarni in nato odhajam v bolnišnico k poročniku Martincu, ki je zelo radoveden, kaj je z nami. V bolnišnici je bila baže istotako mnogo debatiranja o moji aretaciji in Martinec je preživel v skrbnih težkih dnevih.

Vračajoč se iz bolnišnice, vidim znanega človeka, svojega Bošnjaka iz Carzana. Morebiti ga je skrb prignala za menoj v Levico. Spominjam se, kako jih je konjar Kunovac našteval, koliko jih je videl popoldne na potu iz Carzana. Zadnjič — ob priliki sodne preiskave — smo izurili zornike, kako je treba čuvati tovariša v nevarnosti. Sedaj pa morebiti hočejo biti varuhi iz lastne inicijative!

»Prskalo, kaj delaš tukaj?« Prskalo se je ustrašilo, ko me je spoznal.

»Rojaka sem obiskal v bolnici.« — Bošnjak ima vselej dober izgovor, toda čutim, da Prskalo laže. Lotevam se ga brez ovinkov:

»Kdo ti je rekel priti za menoj?« Pogodil sem. Odgovarja počasi in z nižjim glasom, kako mu je pravil korporal Djurk, da je za gospoda nadporočnika v Levicu velika nevarnost. »Kdo ve, ali ga ne primejo in ne utaknejo v zatvor in nikdar ga ne bo več k nam.« tako je rekel Cvijlo, jaz sem pa

šel, kakor so šli drugi, ker mi je bilo težko za vas.

»Koliko vas je došlo v Levico?«

»Ne vem, gospod, mogoče pet, mogoče deset.«

»In vaša petorica hoče mene čuvati?«

»Hočemo.«

»Ne budalite! Kje spíte?«

»V hlevih pri armadnem trenu.«

»Povej Bošnjakom iz Carzana, naj se ponoči do jutra vsi vrnejo v Carzano. Zame ni skrbi, na raport pojdem.«

»Vemo že — na raport pred cesarja.«

»Kdo je povedal?«

»Tu v Levici vedo vse — konjarji, telefonisti, ordonanci, kuharji, slug.«

»Torej veš, da ni nikake nevarnosti?«

Tega ne vemo.

»Razumel si, ponoči odidete domov, v fronto. Tovaršem povej, da spim v Levicu na postajnem poveljstvu in da se vrnem jutri popoldne v Carzano.«

»Vemo, kje spíte...«

»Idi, lahko noči!« —

V kavarni večerjam in odhajam ob 10. uri spat z občutkom, da tudi tukaj bedé v bližini pazne bosenske oči. Prepričan sem, da niti Prskalo niti nobeden izmed njegovih tovarišev ni zapustil Levica in da straži eden izmed njih nekje blizu postajnega poveljstva, odkoder vidi okno sobe štev. 6 in glavni vhod v poslopje.

Dalje prihodnje.

bi bili »Slovenec«, če bi nam povedal, na čigave stroške se je vršila katoliška parada. Morda je padel denar za to komedijo z neba. Tudi o vulgarnih imenih cerkvenih eminenc bi nam lahko marsikaj povedal.

— Razočaranje. O reformi, kategorizaciji, novi službi, pragmatiki itd. smo mnogo razpravljali in pisali. Že tedaj smo opetovano poudarjali, da to od našega marljivega, pa od življenjskih razmer zadnjega časa zelo stiskanega uradništva težko pričakovano odrešenje ne prinese samo rožic, marveč tudi mnogo trnja. Je pač nemogoče vsem in vsakomur ustreči, četudi je »voja« dobra in meso ne preslabo. Ravno tako nam je treba biti pri kritiki teh službenih ureditev, ki se v zadnjem času izvajajo, zelo opreznih. In varovati se je vsakomur, ki nikakor noče zaiti med defetiste pavšalne zabavljače in druge pri nas zelo razširjene kategorije, ki pa vkljub vsemu temu hoče opozoriti na očividne krivice, ki so se pri tej težavni regulaciji resnično dogodile. — V tem edinem smislu naj danes exemplarica navedemo usodo g. Viktorja Zalarja, fakultetnega tajnika na ljubljanski univerzi. Marsikomu med nami je znano, kaj in koliko je ta v vsakem oziru pošten in navdušeni Jugosloven doživljal zadnje čase v Avstriji. Bil je aretiran, zaprt, interniran, konfiniran itd. radi jugoslovenskega mišljenja po vseh različnih krajih in končno 14. 4. 1917 ekspeidiran v Prago, ker je bil pač prenevaren za takozvano vojno ozemlje. To nam pove dosti o značaju, pa morda tudi o zmoglostih g. tajnika Zalarja, ki opravlja sedaj službo fakultetnega tajnika v Ljubljani gotovo vestno in pridno po svojih najboljših močeh. No in sedaj je postal po vsem tem tudi on deležen gori omenjene regulacije, pa na ta način, da so se mu dosedanj mesečni dohodki z Din 1222.— »po novem« znižali na Din 1203.— Da si od takega zboljšanja ni obetal, mu mora vsakdo rad verjeti. Da bode s sedanjim odščipnjenim plačo moral še bolj, namreč za Din 20.— skrbeti svoje življenje v nasi tržavi z vseni njenimi draginskimi razmerami, je matematično jasno. Vprašamo le, kako naj to umetnost izvede? In kaj naj si sedaj o Jugoslaviji misli ta v Avstriji preganjaní zarotnik, če čuje on in z njim še marsikdo, da se je nekaterim tipkaricam v Beogradu itd., ki jim sicer ne maramo greniti njih tipkanja, prisodila krasna kategorija in — pozicija.

— Znamenita soareja v Pragi. Čehoslovski zunanji minister dr. Beneš priredil je v minulih dneh v Pragi veliko soarejo, na kateri je bil zbran celotni diplomatski zbor praški in druge najznamenitejše osebe čehoslovaške prestolice. Na tej soareji je nastopil tudi francoski kvintet na pihala in to z najodličnejšim uspehom, vsi navzoči niso mogli prehaliti izvrstnega izvajanja francoskih umetnikov na pihalne instrumente. Ti umetniki nastopijo danes zvečer tudi pri nas v unijski dvorani.

— Vintgar zopet odprt. Zimske poveljni so napravile v Vintgarju ogromno škodo na potih in galetah. Zveza za tujski promet v Sloveniji je z velikimi finančnimi žrtvami ukrenila vse potrebno, da bo soteska že s 1. majem zopet dostopna občinstvu. Da se vsaj deloma pokrijejo ogromni stroški za ta popravila, se je zvišala vstopnina za leto na 3 dinarje za osebo. Vstopnice se dobijo pri vstopu v sotesko in pri Tourist - Officeu v Ljubljani. Priporočati je poset posebno sedaj, ko so slapovi vsled obile vode največ veličastni.

— Bančni zavodi v četrtlet dne 1. maja ne poslujejo za stranke. Društvo bančnih zavodov v Sloveniji.

— Poslopje inspektorata državnih železnob ob Celovski cesti se je izkazalo za uradne prostore premajhno in je bilo morali, kakor čujemo, za dva trakta razširiti, ali pa to poslopje prodati in novo obsežnejše zgraditi. Vse graje vredno je pred vsem to, da država svojim lastnim potrebam v Sloveniji ne posveča pri raznih načrtih tiste pažnje, kakor bi jo morala.

— Celjske novice. Smrtna kosa. V nedeljo dne 27. aprila je umrl v Prekorjih pri Celju posestnik g. Fran Prekoršek v starosti 78. let. B'ag mu spomin! — Razpuščeno društvo. Na Bregu pri Celju je bila razpuščena podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda, ker že dal časa ni delovala in radi nezadostnega števila članov ni imela pogojev za pravni obstoj. Žalostno dokaz narodne mlaknosti! — Prvi maj. Socialistični lepaki po Celju naznanjajo slovesno praznovanje 1. maja. Na predvečer bo v Narodnem domu slavnostna prireditev, 1. maja popoldne je zborovanje na Dečkovem trgu pred Narodnim domom, nato pa obhod po mestu. — Klerikalci bodo 1. maj praznovali z zborovanjem pri Belem volu in z veselico na Babnem pri Janiču. — Neznanega moškega so potegnili iz potoka Ložnice pri mostu v bližini Babnega. Identitete še niso dognali.

— Mariborske vesti. Shod bivšega poslanca Grafenauerja. Bivši klerikalni poslanec Grafenauer namerava v Mariboru in okolici prirediti več političnih shodov. Na teh shodih hoče poslati in utemeljiti svoj izstop iz SLS ter poročati o diferencah z dr. Brejcem kot bivšim deželnim predsednikom in njegovi nesrečni politiki za časa koroškega plebiscita. Prvi shod je določen za 28. aprila v gostilni Jadran v Mariboru. — Gledališka kriza je dospela do vrhunca. To kaže tudi nujna interpelacija upravitelja na mestno občino s prošnjo za 100.000 Din podpore, da se izplača osebe. V tem oziru je imel občinski svet socialista Bahum prav, ko je bral levite tisti narodni

inteligenci, ki venomer vpije o narodnem značaju gledališča, ne žrtvuje pa zanj nič ali prav malo. Pa tudi sicer leži velik del krivde na Mariborčanih samih. Tudi zadevno podpre gledališča se ravno iz Maribora istotako intriguje v Beogradu, kakor se ista grda zahrbitna igra pojavlja v škodo humani in patriotični akciji za zgradbo Doma ubogih. Seveda bi tudi socialisti lahko kaj več storili za gledališče. Imajo med seboj mnogo ljudi, ki zaslužijo več v enem tednu ko v celnem mesecu ene uradniške pare, ki si namesto drugih razvedril privoščijo raje gledališče. — Nesreča pri igri s flovertom. V nedeljo večer so se v Smetanovi ulici dečki igrali s flovertom. Pri tem je do bil šletni Imro Hribšek strel naravnost v čelo, izstrel je občutil v možganih, deček leži v nezvesti v bolnici.

— Puške vesti. Aretacija. Tukajšnja policija je aretirala nekoga Spolarja M., ker je bil zasledovan radi raznih hudodelstev in tatvin. — V Vurbergu pri Ptuj so našli na veliki petek zvečer v gozdu mrtvega kmeta Leopolda Vidoviča. Domneva, da ga je zadela srčna kap. — V kavar-ni Balkan se vrše zopet vsak večer izvršni umetniški koncerti dueta Šuškin iz Zagreba. — Učni tečaj. Tvrška Singer & Co., podružnica Ptuj, g. Prosnik, v Pannonski ulici št. 5, daje poljsnula radi razpisane brezplačne učnega tečaja v Mladiki od 12. maja do 27. maja t. l. — Nogomet. V nedeljo dne 27. t. m. se je vršila prvenstvena nogometna tekma med SK. Ptuj in SK. Rapid Maribor. Izid je bil 0 : 4 v prid Mariborčanov.

— Beogradski Sokol v Zagrebu. Snoči ob 20.10 so prišli iz Beograda beogradski Sokoli, ki pridejo danes zvečer svetočano akademijo v telovadnici Jugoslovenskega Sokola. Na kodolovru je bil sprejem beogradskega Sokolov napriscneli ter je mnogoštevilna množica zagrebškega meščanstva Sokolom priredila velike ovacije. Po ulicah, po katerih se je nato pomikal sprevod, je prebivalstvo toplo in viharno pozdravljalo beogradske Sokole. Razhod sprevoda je bil pred Sokolskim domom v Bogičevcevi ulici. Danes od 7. do 9. si beogradski Sokol ogleda mesto, pozneje poseti zagrebški vele-sejm in ob 13. je skupen obed v Kolu. Zvečer bo v Sokolskem domu velika telovadna akademija.

— Zakaj se ne pogozdujejo gozdne golice? Pisejo nam: Menda je še vedno v veljavni gozdarski zakon, da ne sme vsakdo poljubno pustošiti gozdov, oziroma mora vsaj znova zasaditi gozdne golice. Lahko si mislimo, kako malo se brigajo za ta zakon podeželski posestniki gozdov, ko pa se smejo neovirano pustošiti gozdovi v bližini Ljubljane. Tako je severno in severozapadno pobočje šišenskega hriba popolnoma razirano, da se šetalcem v srcu toži. Istotako so malone že popolnoma izginili gozdovi na desni strani v Večni poti pod Rožnikom. Nikjer pa ni sledu o novem pogozdovanju, ker nevedski gozdni posestniki prepustijo novo zaraščanje ljubemu Bogu po narzorni zagorskega kmeta, ki pravi: »Jaz spim, gozd pa raste, t. j. za gozd ni treba nobenih skrbí. Gozdarski strokovnjaki pa so seve drugačnih misli, zato bi bila dolžnost gozdarske oblasti, da tudi kinetom vcepi prave nazore.

— Rjavi hrošč! So se zadnje dni pojavili v tako ogromnih množinah, da se je bati najboljčimne škode na drevju in kasneje tudi na drugih poljskih pridelekih, ko se razvijajo iz jajčec po daljšem preobrazovanju takozvani »beli črv«. Od hroščev največ trpe sadonosniki pa tudi drevje v gozdih zlasti hrastina zastane v razvoju, ker ga hrošč oklešče prav do golega. Zato je eminentne važnosti, da se ta škodljivec zatira z vsimi sredstvi takoj spočetka, dokler samice še niso izlegle jajčec. V to svrhu je treba spodbujati mladino v šolah, da posveča zatiranju hroščev vso svojo pozornost. Z malim trudom se mnogo doseže. Najbolje je, če se sadonosno drevje stresa v zgodnjih jutranjih urah, ko so hrošči vsled nizke temperature še vsi okoreli. Priporočila se poklicati na vrtove kokiši, ki jih silno rada zbolijo. Krmiljenje perutnine s hrošči se sploh priporoča tudi mestnemu prebivalstvu, ker je zelo izdatno in nikesar ne stane. Poparjeni in ohlajeni hrošči so izborna hrana za prašiče. Samo paziti se mora, da se ne pokladajo v prevelikih množinah, ker se sicer žival prehitro naveliča te hrane, ki se mora dajati le menjaje z drugo pičo. Poparjeni hrošči so le za en dan primerni za hrano živalim. — Zatrtaje torej te škodljivce kmeljstva!

— Brivnice bodo v četrtlet 1. maja ves dan zaprte.

— Iz sanitetne službe. Inspektor minist-rstva za narodno zdravje v Ljubljani razpi-suje 7 mest sreziških desinfektorjev za sreze Brežice, Črnomelj, Konjice, Kranj, Ljilja, Ljubljana in Novo mesto. Prošnje, opremlje-ne z vsemi dokumenti, je vlagati istotam do 15. maja 1924.

— Inspektorat ministristva narodnega zdravja razpisuje 1 mesto računovodje in 1 mesto lekarnarja. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem Listu.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljana. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 20. do 26. aprila izkazuje to-le statistiko: Umrlj je 25 oseb, 9 moškega in 14 ženskega spola (tulevec 9). Smrti vzroki: življenjska slabost 2, jetična 3, pljučnica 4, zastrupl-jene rane 1, možganska kap, srčna hiba, bolezní žilja 3, rak 1, drugi naravni smrti vzroki 10. Med tem časom se je rodilo 31 otrok, 14 moškega (1 mrtvorojenec) in 17 ženskega spola. Naznanjene nalezljive bolezni: dušilj-vi kašelj 3 slučaji.

— Nepošten in pobalinski izletnik. Pi-šejo nam: Velikonočni ponedeljek je bilo krasno vreme, za to je vse hitelo iz Ljubljane. Na Šmarni gori in Katarini je bilo na tisoče izletnikov. Samo z vlaki se je do Viž-marji in Medvod peljalo okroglo 2000 ljudi. Med izletniki je bilo seveda mnogo takih, ki nimajo prav nobenega smisla za naravo in gredo na izlet samo, ker je to po njihovem mnenju moderno ali pa ker se jim nudi pri-lika, da lahko ribarilo v kalnem. Naval na gostilne na Katarini je bil veličanski. To so

izrabili tisti čumli elementi, ki se pri takih prilikah radi pojavljajo: pokradli so gostilničarju mnogo kozarcev in steklenic ter pili in jedli po vzoru Mice Kovačeve in seveda nič plačali. Gostilničar je imel par tisoč kron škode. Pod Katarino je nekdo pobalilška družba pri nekem kmetu nateleta na kup zlo-ženih hlobov. Pobalini so se zabavali s tem, da so vse hlobo zvalili v par sto metrov globoko globel. Ubogi kmet bo moral sedaj hlobo s težkim trudom spravljati nazaj k svoji hiši. Stalo ga bo to mnogo truda in po-vzročilo mu bo velike stroške. Ako izletniki uganjajo takšna pobalinstva, ali se je čuditi, ako jih kmetje gledajo po strani in nasto-pajo sovražno proti njim. Takšni elementi bi zaslužili, da bi jih prizadeti kmetje prav pošteno našeskali ter jih za vedno odvedli takšnih razposajenosti. Proti takšnim barabam bi naj z vso odločnostjo nastopili tudi vsi pošteni izletniki, katerim je vendar leže-če na tem, da kmetstvo prebivalstvo ne goji proti njim sovražnih čustev. Brez pardona naj take zlikovce, ki delajo iz same zlobnosti škodo kmetiskemu prebivalstvu, ovadijo po-klicanim oblastnim organom.

— Prezidave in trgovski lokali. Neka-teri hišni posestniki so pričeli letos svoje stanovanjske prostore ki jih neobhodno potrebujejo, adaptirati za trgovske in obrt-ne lokale, ki se danes, kakor znano, dokaj dobičajnosno rentirajo. Tako se izvršujejo adaptacije v pritličju hiše št. 71 na Sv. Pe-tra cesti in v hiši na Resljevi cesti št. 7.

— Preselitve. Bolniška bagajna, mest-nih delavcev se nahaja sedaj v II. nad-stropiju bivše Gallettove hiše.

— Mestna hranilnica. Ljubljanska 1. maja ne uraduje.

— Gremil trgovcev v Ljubljani je skle-nil na svojem letnem obnem zboru, da bodo v četrtlet dne 1. maja vse trgovine odprte.

— O vojaških smodisnicah. Za zgrad-bo novih objektov vojaških smodisnic pri-hajajo sedaj baže v prvi vrsti v poštev tak-zovani »Soteški hriba«. Na obsezanem zem-ljišču, ki ga zavzemajo sedaj vojaške smod-isnice, bo nastalo po odstranitvi teh po-slopj mnogo večjih in manjših, pa razme-roma tudi cenčnih stavbišč. Ni dvomiti, da se bo mesto odslej širilo vedno bolj proti severu in sicer tako ob Dunajski cesti ka-kor po ljubljanskem polju.

— Letos je hroščovo leto! Oddelek za kmetijstvo je nakazal okrajnim glavar-stvom v Sloveniji letos denarne zneske (od 500 do 2000 Din), ki se naj porabijo kot na-grade šolski mladini za nabiranje in po-koščevanje majevnega hrošča. Ker pa te svote ne bodo zadostovale za navedene namene, bodo morale pač tudi občine po-možnosti prispevati za pokončevanje tega hrošča, ki ogroža, kakor znano, v prvi vrsti poljske in vrtné sodeže našega kme-tovalca.

— Dete je padlo z drugega nadstropja. Družino knjigovodje Smrekarja, stanujočo na Gosposvetski cesti št. 8, je zadela v so-boto popoldne težka nesreča. Komaj 2 let-na hčerka Nadica je v odsotnosti služkinje odprla okno na balkonu in padla z drugega nadstropja nad vrtorše. Dekletce si je pre-trleslo možgane in je ostalo v domači oskr-bi.

— Zopet dva uboja na Štajerskem. O podivjanosti našega ljudstva na Štajer-skem pričeta zopet dva nova uboja, ki sta bila izvršena v nedeljo 27. tm. v Sv. Tro-jici pri Slov. goricah. Pri Sv. Trojici so bla-goslovljali zvonove, pri čemur seveda ni manjkalo pijske. Pijani fantje od Sv. Be-nedikta so se sprli in med prepriom ubili krojaškega pomočnika Nekrepa na razpot-ju med Sv. Lenartom in Trojico. Bil je tri-krat z nožem zaboden v prsa. Istega več-erja je bil ustreljen tudi neki fant. To je sedaj tekem kratkega časa že sedmi uboj na Štajerskem.

— Požri svoj zob. Zanimiva razprava se je vršila te dni pred sarajevskim sodi-ščem. Neki hišni posestnik je tožil svoje-ga najemnika, starega vpkojenca, radi najemnine. Vpkojenec je krčkal, da ne mo-re plačati vsje najemnine in med obema se je vnel hud spor, ki sta ga nadaljevala po razpravi pred sodiščem. Penzionist je ta-ko krčkal, da je med vpitjem požri svoj lastni zob. Radi tega se je še huje razjezil in je zapretil gospodariju, da ga bo tožil za odškodnino.

— Hajduk Čaruga brez zagovornika. Pred ojskiškim sodiščem bi se imela v kratkem pričeti razprava proti harambaši Čarugi. Čarugo bi moral zagovarjati oti-ješki odvetnik dr. Mladen Simonović, ki pa je medtem zagovarjajanje Čaruge odklonil z motivacijo, da ima preveč dela. Čaruga je sedaj zahteval, da se mu da drug zago-vornik. Preiskovalni sodnik se je sedaj obrnil na odvetniško zbornico v Osijeku, da ta imenuje iz svoje srede odvetnika, ki bi branil Čarugo. Med ojskiškimi advokati pa je nastala prava panika, kajti odvet-nik, ki bo določen za zagovor, mora to vršiti brezplačno in izgubiti tri tedne. Ker mora vsaki dan prisostvovati razpravi. Poleg tega mora preje proučiti ves materi-jal in tudi klient je toliko zrel za vešala, da ga ni mogoče rešiti. Kot javljajo listi, je dr. Simonović zato odstopil od zagovora, ker je Čaruga od njega zahteval, da mu dokáže »črno na bele«, da ga bo branil pred obtožbo in da bo rešen vsake krivde. Čaruga pravi, da ima denar za zagovornika, ali ta denar lahko samo on najde. Zato je prošil preiskovalnega sodnika, da ga pusti, da pojde po denar. Kot garancijo za vrnitev v zapor da svojo častno besedo.

— Tatvine. V času od Božica dalje je bilo Marji Remc, stanujoči na Starem trgu 9, ukradeno iz podstrešja več pohi-štva v vrednosti 2500 Din. — Aretirana sta bila zidar Simon Galjot in Fran Rebernjak. Zadnji je kradel carinske deklaracije. Galjot pa jih je prodajal. Grom ima okoli 1000 D škode.

— Nevraštenikom, katerih slabosti te-melje na motenju spodnjega telesa, priskr-bi grenčica »Fran-Josef« redno delovanje želodca in črevesa, čistoglavno in daje mir-no spanje.

— Črnogorec in zaslika zavora. V hodniku nekega vagona, tako piše beogradska „Politika“ so se znašli dva Učkanca in neki Črnogorec. Učkanom je bilo dolgčas in sklenila sta, da »potegeta« Črnogorca. Nenadoma se eden Učkanov ozre na zaslika zavoro in reče: »Zanič so te zavora. Kako, da so za nič? Je vprašal drugi, kot da ne bi razumel prvega. Tako. Človek jih ne more ni z mesta premakniti, toliko so zarjavile. Evo pogledite! In se je vprl v svojo svojo telesa, vlekli za zavoro, ali zavora se ni premaknila. Drugi Učkan se zavila rokave in poskušal svojo moč. Ves rdeč je postal v lica, tako je vlekli za zavoro, toda slednja je stala kot pribita. Čakaj je rekel Črnogorec, poskusim jaz. Potegne in zavora je mahoma delovala. Vlak se je ustavil in prihitel je sprevidnik. Kdo je zaustavil voz? — »Jaz, se je odrezal Črnogorec in celo samo z levico. Grdo pa je začel gledati, ko so od njega zahtevali, da plača kazen, ker je brez potrebe ustavil vlak.

— Pustolovščina beogradskega sloparja. Beogradske policije je te dni padel v roke glasoviti pustolovec, sler in kvartar Jovan Zubović. Bil je znan zločinec, ki je povzročal policijske mnogo skrbi. Izredno prefrigan je izvršil v manjših beogradskih hotelih in v hotelu »Evropa« brezstevnino sleparije. Krona njegovega uspeha je bila žemitev z bogato vdovo v Zemunu. Preteklo leto je vdova Sofija Tomić v Zemunu oddala prazno sobo, v katero se je vselil »sluga« trgovca Jovana Zubovića iz Beograda, v resnici pa je bil njegov tovariš. Sofija je bila zelo bogata vdova in Zubovićev »sluga« ji je pravil o bogastvu svojega gospodarja. Zubović je tudi sam večkrat prihajal in tako se je dogodilo, da sta se z vdovo zaročila. Po kratkem času, ki ga je Zubović potreboval, da je okradel vse njene hišne sode, sta se na to poročila. Prvih 20 dni sta živela prava lepo. Nekega dne pa je odšla Sofija v Beograd, da najde delavnico svojega moža, katere pa ni mogla najti. Zubović ji je izjavil, da je dal delavnico v zakup in obenem je izprosil od nje 50.000 Din, da si kupi avto. Toda avtomobil ni bilo, ker je Zubović pogoltnil denar v družbi veselih tovarišev nđ. Medtem ga je izsledila policija in ga vtačila v zapor.

— Nesrečo in nezgodo. Pri čelu se je 26. t. m. rudarja Martina Učkanja v hrastniškem rudniku vsul plaz zemlje in ga pokopal pod seboj. — Rudarja Frana Struška iz Zavidne je 27. t. m. napadel neki neznanec in ga težko poškodoval po glavi. — Pri strehanju z močnjakom se je ponesrečil Fran Medved, 30letni posestnikov sin iz Sent Jurja pri Krškem. Opekli se je po obrazu in po roki. — Marica Perne, enoletna hčerka posestnika iz Loke pri Mengeš, je nase vrnila lonec vrele vode. Dekletce je zadobilo težke opekline po vsem životu. — Vsi poškolovanci so bili prepeljani v bolnico.

— Samomorilni poskus v Trstu. Po poročilu iz Trsta se je danes ob 8.30 na koločvoru sv. Andreja, nekdanje dr. železnice vrgele pod lokomotivo 46 letni gostilničar Vinko Vidmar. Lokomotiva mu je nad kolenom raztrgala obe nogi. V polni nezavesti so ga prepejali v bolnico, kjer so mu skušali ohraniti življenje. Vidmar je skočil pod vlak v samomorilnem namenu.

— Nov Mesia na Krasi. Po poročilu iz Gorice so tja v umobolnico pripeljali mladega kmečkoga fanta, 24 letnega Antona Slepka, ki je hodil po kraških vaseh v okolici Sempasa s fiksno idejo, da je Jezus Kristus ter opominjal kraško prebivalstvo na pokoro. Stojal ob kraškem kamenju in govoril množici: »Pijte moje kri!« Priskoval se mu je tudi angel Gabriël.

KINO TIVOLI.

Fern Andra nastopi še danes in jutri v filmu neobičajne vsebine »Tvorina živih lutk«. Serum, izum starega, izkušnega zdravnika, uporablja njegov, že po znanosti nezaupanje vzbujajoči kolega, v samogotne namene. Z vzbujanjem postane telo trdo, neobčutljivo, duh omamljen in žrtve zdravniku na razpolago za model v izlozbi velogovornosti daskih toalet. Zločin in ljubomunost sta glavna motiva tega lepega, ufilmljenega romana iz umetniških krogov.

Zdravstvo.

NAVAL STEKLINE V SLOVENIJO.

Med mnogostevilne grde in nevarne posledice svetovne vojne moramo šteti tudi silno širjenje ljudem in živalim izredno nevarne bolezni stekline (lyssa), posebno med pasjim in mačjim plemenom.

Iz daljnih krajev Azije in Rusije gre že dolga leta silen tok označene bolezni preko evropskih pokrajin in sedaj pljuska val že doli časa tudi preko naše ožje domovine. Dan za dnevom se pojavljajo množični slučajji posebno pasje stekline, padle so že človeške žrtve in nešteto številu psov, mačk in tudi drugih domačih živali je poginilo, oziroma bilo pokončanih. In vendar se neprestano ponavljajo po raznih krajih Slovenije novi slučajji in stroški rastejo se v visoke milijonske svote, katere mora plačevati državna blagajna in pri zadetih občinah, ki morajo skrbeti za zdravljenje ljudi in zatiranje bolezni. Oblastva se trudi, da bi zajela ta nesrečni tok, a prebivalstvo je večinoma brezbržno in ne vpoštevata izdanih varnostnih naredb. In to je glavni vzrok veliki obseznosti nevarne, nalezljive bolezni stekline. Vsa javnost naj bi sodelovala, pa bi bilo kmalu boljše. Preziranje in celo trgovanje nasprotovanje od strani lastnikov psov in splošna nebržnost pa z vso silo pospešuje še itak veliko nesrečo, katere ne bo preje konec, dokler vsi skupno ne prično boj

proti tej strašni kugi. Vsi, prav si — od vsakega posestnika, od županov in varnostnih organov ter veterinarjev do političnih in sodnih oblasti, ki morali storiti svojo dolžnost, pa bi se kmalu pokazale dobre posledice. Prazno zabavljanje pa ne bo nič pomagalo, ker steklina ni bolezen, ki nastane sama od sebe, ampak je kuga, katere strup

se širi izkjučno le po ugriz steklih živali. Zato bi se dale ta bolezni hitro zatreti, ako bi se povedli in vestno izpolnile izdane veterinarske odredbe glede zapora (kontumaca) psov in mačk. Posor tedaj na brezbržnost, ki povzroča novonarost za človeštvo in živalsko zdravje in življenje.

Zet. nadzornik H. Turk.

Gospodarstvo.

SLAVENSKA BANKA D. D. (Občni zbor.)

Pod predsedstvom društvenega predsednika, veleindustrija G. Vladimira Arka se je dne 28. aprila vršil VI. redni občni zbor delničarjev Slavenske banke d. d., katerega se je udeležilo, bodisi osebno, bodisi po pooblaščenju, veliko število delničarjev. Občnemu zboru je bilo predloženo obširno poročilo o zgodovini poslovanja, iz katerega je razvidno, da se je kljub težkim razmeram na denarnem trgu v vseh panogah bančnega delovanja dosegel znaten napredek. V koncern Slavenske banke spada danes lepo število prvovrednih industrijskih in trgovskih podjetij, ki so enako povolno zaključila preteklo leto ter mnogo prispevala k razširjenju bančnega poslovanja. Od teh podjetij navajamo: Trboveljska premogolopna družba, Ljubljana; — Prometni zavod za premo, Ljubljana; — Cinkarna d. d. Celje; — Železni majdan i talionika Topusko d. d.; — »Sardina« d. d. za konzerviranje morske ribe »Split«; — Žitni zavod, Ljubljana; — »Metra«, združene tovarne trakov in pramenov, Ljubljana; — »Slograd«, gradbeni d. d., Ljubljana; — Slavensko — ameriško trgovsko d. d., Zagreb.

Mrežo svojih podružnic in izpostav, ki je še danes razpeta preko vseh pokrajin naše države, je Slavenska banka počela s tem, da je prevzela podružnico Slovenske banke v Novemestu ter otvorila izpostavo v Jesenicah, tako da danes šteje 19 podružnic in tri izpostave. Tudi število svojih afilacij, h kateremu sta doslej spadali Slovenska banka v Ljubljani in Jugoslavenska industrijska banka v Splitu, je Slavenska banka povečala s sodelovanjem pri povzajanju delniške glavnice Morkantilne banke v Kočevju.

Nadatej je Slavenska banka v preteklem letu ustvarila prijateljske poslovne svrže z Ljubljanskim kreditno banko, najvišjim denarnim zavodom v Sloveniji, s tem, da je ob zadnjem povzajanju njene delniške glavnice prevzela večji paket delnic in je pot zastopnikov iz koncerna Slavenske banke stopil v njeno upravo.

Veliki napredek Slavenske banke d. d. se najbolje razvidi iz predloženega računa bilance za leto 1923, ki izkazuje v vseh poslovnih panogah znaten porast.

Aktivna banka so porasla od dinarjev 306.126.072,88 v l. 1922. na Din 457.860.376,42 dne 31. decembra 1923, torej za dinarjev 151.734.303,54; vloge po stanju iz leta 1922. Din 125.870.020,50 na Din 206.948.253,18, torej izkazujejo v kritičnem letu 1923. porast Din 81.073.234,68, dočim je celokupni promet v preteklem letu dosegel dinarjev 32.684.972.000.—, od tega v blaginji dinarjev 6.925.709.000.—.

Občni zbor je s živahnim odobravanjem vzel na znanje predloženo poročilo upravnega sveta, nadzorstvenega sveta in zaključne račune za leto 1923. ter je tako upravnemu, kakor nadzorstvenemu svetu soglasno podal absolutni in v zapisnik sprejeto zahvalo za uspešno vodstvo poslov.

Istotako je občni zbor soglasno sprejel predloge upravnega sveta o razdelitvi po bilanci izkazanega čistega dobička od Din 6.463.508,09 in sicer na ta način, da se je po dohoditji rezervnih skladov izločil znesek Din 4.500.000.— za 9% dividendo na temelju delniške glavnice Din 50.000.000.—, dočim se je ostanek po dohoditji običajnih tanijem za upravnih in za nadzorstveni svet in po dohoditji pokojninskega sklada za uradni svet, prenesel na novi račun. S tem da je ta predlog sprejel, se bo počel s dnem 1. majem t. l. izplačevati kupon št. 6 delnice Slavenske banke, po Din 9.—, odnosno kuponi nezamontanih delnic Jugoslavenske Unionbanke v razmerju, ki se je sklenilo ob fuziji.

Nato je občni zbor sprejel predlog upravnega sveta, da se v pravilnik Slavenske banke d. d. predvidi povzajanje delniške glavnice na Din 200.000.000.—, ter je obenem povodom sklepa interesne skupnosti z Banque des Pays de l'Europe Centrale pooblaštil upravni svet, da po svojem preudarku določi rok in pogoje nove emisije.

V nadaljnjem poteku dnevnega reda se je izvršila volitev poverjenikov Banque des Pays de l'Europe Centrale ter so bili izvoljeni v upravni svet gg. Markus Rötter, podpredsednik in Administrateur délégué Banque des Pays de l'Europe Centrale, Em. Freund, ravnatelj iste banke s sedežem na Dunaju, Henry Reuter in Henry Laporte, ravnatelja iste banke v Parizu, a v nadzorni svet sta bila izvoljena gg. André Bouca, ravnatelj v Parizu, in dr. Leopold Bleyer, prokurist imenovane banke na Dunaju.

Takoj po občnem zboru se je vrnila pomena seja upravnega sveta ter se je na temelju pooblastila občnega zbora sklenilo pristopiti emisiji nom. Din 50.000.000.— novih delnic in sicer tako, da se nom. 25.000.000.— Din, ostanova 250.000 novih delnic porabi na opečo starim delničarjem po tečaju D 120.—, tel quel, in sicer v razmerju ene nove delnice na dve stari, dočim je preostalih nom. Din 25.000.000.—, to je 250.000 novih delnic prevzela Banque des Pays de l'Europe Centrale.

Opčica na nove delnice, ki so učelne čistega dobička iz leta 1. januarja 1924, se more izvrševati v dobi naj 5. in 15. majem t. l. Za uspeh te emisije je s udeležbo Banque des Pays de l'Eur. Cent. ustvarjen poseben garantistični sklad.

RAZKOSANJE POSESTEV.

G. Arnal, ravnatelj poljedelske sekcije pri upravi v Belfortu, je napisal v pariškem Figarou zelo poučen članek o posledicah razkosavanja posestev. Tudi pri nas je ta zelo težavni problem na dnevnem redu in ima svoje navdušence pa tudi svoje nasprotnike. Gotovo tedaj utede splošno zanimati mnenje francoskega strokovnjaka.

Razkosavanje posestev, pravi G. Arnal ima celo vrsto slabih posledic. Zlasti važne so:

- 1) Težave pri obdelovanju zemlje:
- 1.) izguba časa pri prihajanju in odhajanju na zemljišče,
- 2.) izguba časa pri delu,
- 3.) slabo obdelana in slabo izrabljena tla,
- 4.) potreba hoditi čez sosednja zemljišča, da prideš do svojega,
- 5.) potreba povzajati število služinčadi in vprej;
- II. Otežkočanje napredka pri obdelovanju:
- 1.) onemogočena uporaba velikih poljedelskih strojev,
- 2.) onemogočena ustvaritev pašnikov,
- 3.) težava pri racionalni uporabi gnojil,
- 4.) otežkočeno osebjevanje in samokanje tal,
- 5.) slaba razdelitev potočkov in potov in zamernanje poplavljanja.

III. Zmanjšanje vrednosti zemljišča:

- 1.) dražji nakup ali prodaja,
 - 2.) dražje postavljanje mejnikov,
 - 3.) zmanjšanje donoskov kova,
 - 4.) zmanjšanje vrednosti kapitalsa,
 - 5.) nezahodni kosi zemljišč,
 - 6.) vzrok prerakan, škarn in pravd.
- Dale bi se našli še druge posledice, praktične in normalne, med zadnjimi tudi vzrok, da ljudje zapuščajo rodno grudo in hite ali v velika mesta, ali pa se izseljujejo.

G. Arnal je napisal o vseh teh vzrokih anketo in predložil bogat številni material, s čimer podpira in dokazuje svoje trditve, članom poljedelske akademije v Parizu.

To število preobširne za skromni naš prostor, dokazujejo jasno sledeče:

- 1.) Če so zemljiške parcele premajhne se ne dajo več ekonomično obdelovati. Če hoče posestnik od njih doneska, doseže to le po velikih denarnih in delavskih nrtvah.
- 2.) Ena parcela ne bi smela biti manjša nego en hektar. Kajti ko doseže 16 arov, se zvišajo stroški stroji za 18,80 fr (75 Din) za 100 kg pridelanega žita in za 3,75 frankov (15 Din) za 100 kg krompirja.
- 3.) Pridelovalni stroški zemljišča šestih parcel po 16 arov so za 20 odstotkov višji, kot ene parcele enega hektara, ki je v posesti enega samega lastnika.
- 4.) Stroški za delavce na šestih parcelah po 16 arov so enaki dvojnimi stroškom na eni parceli enega hektara.
- 5.) Davki na zemljišče se vsled drobljenja zemlje silno povijajo in dražijo tako ceno poljskih pridelkov.
- 6.) Na malih kmetijah stanejo poljski pridelki najmanj 20 odstotkov več nego na srednjevelikih in še mnogo več nego na veleposestvih.

—g Licenciranje bikov plemenjakov. V smislu zakona o povzdigi govedoreje naj vsi živinorejci v mestnem okolišu ljubljanskim svoje bke, ki jih nameravajo uporabljati za plemenitev živin krav in telic, pisмено ali ustmeno naznanijo mestnemu magistratu (gospodarski urad) do 6. maja 1924. Primerna naznanila morajo vsebovati ime, priimek in bivališče bikovega posestnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved, je li bil bik že licenciran (datum in številko dopustnice). Vse te mestnemu magistratu naznanjene bke bo pregledala posebna licencovalna komisija, ki bo posestnikom najboljše pripoznanje častno razdelila tudi primerne nagrade. Čas in kraj licenciranja, kakor tudi pogoji, pod katerimi se razdele omenjene nagrade, se naznanijo naknadno.

Turistika in sport.

VIII. OLIMPIJSKE IGRE V PARIZU.

VIII. olimpijske igre se bodo pričele v Parizu s tekmo rugbyja, za katero so se oglasili trije narodi: Združene države, Romunija in Francija. Anglija, ki bi bila mogla prigrasiti samo eno moštvo, ker olimpijska pravila ne smatrate Škotske, Galke in Irce kot posebne narode, se ni priglasila. To se je že pričakovalo, kajti senja rugbyja se konča v Veliki Britaniji s koncem aprila in nikdar niso hoteli Angličani igrati rugbyja po 1. maja. Torej se bodo vršile samo tri tekme na olimpijskem štadijonu v Colombes in sicer sledeče dni 4. maja: Francija proti Romuniji. 11. maja: Amerika proti Romuniji. 18. maja Francija proti Ameriki. Francosi so prepričani, da bodo porazili Romunijo.

Dunajski SK Slovan, eno najboljših moštev I. razreda na Dunaju, gostuje v soboto in nedeljo, 3. in 4. maja s kompletnim I. moštvom v Ljubljani. Igra najbije oba dni proti SK Hriča. SK Slovan je prvi reprezentant češkega sporta na Dunaju. Povzpel se je v kljub najhujšim oviram km v I. razred, kamor je po svojih sposobnostih spadal že davno prej. V I. razreda je dosegel takoj odlične uspehe ter stal daljšo dobo celo na čelu prvenstvene tabele pred Rapidom, Amateuri, Vienno in Sportklubom. Gostovanje SK Slovana pomeni za

šek nogometne sezone v Ljubljani. Podrobnosti o moštvi se prinesemo.

— Prvenstvena tekma Hriča: Jadran se vrši v četrtek 1. maja ob 17.30 na igrišču Primorja. Prvenstvena tekma rezervnih moštev se vrši kot predigra ob 16. uri. Dosedanje stanje prvenstva ljubli. prvo razrednih klubov je sledeče: SK Hriča 6 točk (3 zmage: Jadran 7:0, Hermes 2:0 in 8:0, SK Hermes 2 točki (zmaga nad Jadranom 2:1), SK Jadran je brez točk.

— Osmark v Beogradu. Dunajski klub Osmark je gostoval na pravoslavni Uskrs v Beogradu in sicer ob dni proti Jugoslaviji. Osmark je zmagala obkkrat. Prvi dan v razmerju 5 : 2, drugi dan v razmerju 3 : 2.

— Lovci, pozor! Družba občinskega lova trga Motnik se vrši dne 15. maja t. l. ob pol 10. dopoldne pri okr. glavarstvu v Kamniku (soba št. 6) za dobo pet let.

Društvene vesti.

— Jurjevanje na ljubljanskem gradu bo v nedeljo 4. maja ob 8. zjutraj do mraka. Kot vsako leto, bo tudi letos to prava narodna prireditev. Šentkrižsko — timovski podružnici Crti — Metodove družbe zavzamejo ves obširen senčnat prostor pred gradom, šentpeterska pa na grajskem dvorišču. Vse podružnice tekmujejo v pripravi, da mudijo tisočim udeležnikom čim več zanimivosti. Pred gradom igra vojaška godba, na dvorišču pa železničarska.

— Dobrodelna tombola v prid Otroške bolnice v Mariboru. Dne 4. maja ob 14. se vrši na Glavnem trgu velika dobrodelna tombola, v prid Otroške bolnice v Mariboru. Glavna tombola darila so 1.) dragocen srebrni pas, izdelan iz kronskega srebra, ročno delo. 2.) voz premoja; 3.) 6 garnitur moškega perila. 4.) usnje (koža in podplat) Manjši darovi: 10 dobikov v vrednosti 200—250 Din, 50 dobikov v vrednosti 10—20 Din. Med dobiki so slike galaristični predmeti, moka, sladkor, kava, šampanjec, vino, nadlje klobuki, čevlji, blago, skratka sami ispi in koristni predmeti. Tombolske karte komad po 2 Dan bodo v predprodaži v trgovinah Z. Brišnik Slovenska ulica, A. Vertnik, Sodnijska ulica, potem v trafikah v Slovenski ulici, Gosposki ulici, na Glavnem trgu in oroški cesti. Kdor ve, kako omejiti so prostori v naši javni bolnici, spozna silno potrebo otroške bolnice za naše kraje. Zato se obračamo do naše javnosti s prošnjo, da se tokrat ponovno podpre in pomnoži s tem sklad za zgradbo Otroške bolnice. Mariborsko slov. žensko društvo.

Poizvedbe.

— Izgubil se je mali črn francoski buči 28. aprila dopoldne. Prosi se tozadevne podatke naznaniti pri upravi »Slov. Naroda«.

Drobiž.

* Med ljudmi. Vsi poskušajo kulturnih narodov, da bi odvračali nevkusizirana divja plemena od zauživanja človeškega mesa, so se slabo obnesli. Dokaz za to je slučaj, ki se je pred kratkim primel v Novi Gvineji. George Penrose, sin trgovca iz Plymoutha, je odpotoval v Novo Gvinejo v svrhu študij. Ob neki Digoci pa so kanibalji napadli njegovo malo karavano, ubili tri njegove spremljevalce, jih spekli in pred njegovimi očmi pojedli. Enemu izmed karavane se je posrečilo pobegniti in ta je tudi pozneje rešil Penrosea, da ga ni zadela enaka usoda. Vendar je slednji vsled zadovoljnih poskodb umrl.

* Riskirana pozabljenost. — Zanimiv slučaj pred sodiščem v Kansas City, Amerika, je bil prigan pred sodišče kočijaž, ki je bil obtožen, da je nekemu ukradel hlače. Obtožence je bil v ostalem do tedaj miren in pošten človek in tako se je zagovorniku posrečilo sodnika prepričati, da je njegov klient nedolžen. Sodnik je nato obtoženca oprostil. Ko pa je bila razprava končana, je slednji obsedel na svojem sedežu, ki je bil v nekakem zaboju, tako da se je videlo samo gornji del njegovega života. Zagovornik mu je ponovno razložil, da je stvar v redu, da je prost in lahko gre, toda obtožence je obsedel kot prilepljen na svojem mestu. Odvetnik, ki ni mogel umeti počenja svoje ga klijenta, se je končno razjezil in ga nahruil, naj že vendar zgine iz sodne dvorane. Tedaj pa je ravnomar oproščeni strahoma zaspepal: »Dokler ne oddeljo priče, moram pač tu obsedeti.« — »Toda zakaj vendar.« — »Ker sem iz pozabljenosti danes zjutraj obelkel baš ukradene hlače.«

* Junaški boj deklice proti orlu in kači. Iz Toulona na Francoskem poročajo o junaškem boju, ki ga je izvajevala 17letna devojka Marie Blanche Brun z orlom in s kačo. Deklica je delala na polju v bližini Toulona, lo je nenadoma opazila velikega orla, ki se je spuščal k tlom. V skrbeli, da-li ni orel morda napadel kakega otroka ali ovco, je pohitela z grabljami v rokah na mesto, kjer se je orel spustil. V svoje presenečenje je opazila, da si je orel za svojo žrtve izbral vokalno, skoraj pet čevljev dolgo kačo, ki je skušala orla oviti. Brez strahu je dvignila deklica grablje in je večkrat krepko samalnila proti orlu. Slednji se je sedaj obrnil proti svojnemu novemu sovražniku in je pričel krožiti okoli deklice. Deklica je boju junaško nadaljevala. Udarce za udarcem je padla in končno je padel orel, premagan, k njenim nogam. Med tem si je opomogla kača, ki se je obrnila proti deklici. Par udarcev po glavi in že je kača kača mrtva. Orel je mrtvi razprostrl šest čevljev.

* Zakaj je izbruhnila vstaja na Filipinskih otokih? Veliki so bili nemiri, ki jih je povzročila vstaja na Filipinskih otokih, in ameriške čete so jo morale s silo zadušiti. Povzročila pa je vstajo neka tajna vorka sekta, katere voditelji verujejo, da je svet skrotil iz svojega tečaja in je sedaj nevarnost, da pade v propad in se razbije. Nčejo od pomoči v tej stvari stiti za svet in umišljajo, da treba napraviti ogromno vrvtov, s katero bi zemljo sprot privesali k svetovni katoli, da se ne izgubi v vesolstvu. Zvesti pristalci te sekto so aneali

skupaj velike množine lann, iz katerega bi se naj napravila vrva za rešitev zemlje. Voditelji ter so bili bolj zvidi kakor sektni pristalci ter so spravili lan lepo na trg in ga prodali. Med domačini je zavrelo, strašen zločin se je razširil od vasi do vasi in izbruhnila je vstaja na Filipinih, v kateri se je razvil krvavo klanje in je bilo mnogo žrtve ter je imela ameriška vlada mnogo dela, predno je pomirila razburjene urojenca.

Najnovejša poročila.

SLAJEN SPREJEM PAŠIČA V BJELINI.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Radi odsotnosti min. predsednika Nikole Pašića počiva vse delo v predsedstvu kraljevske vlade. Tudi v parlamentu vlada radi velikonočnih praznikov popolna tišina in mirnost. Po najnovejšem poročilu iz Bjelini je priredilo bosansko prebivalstvo v Bjelini Pašiću slajen sprejem. Danes zjutraj ob 7. je Pašić s svojim množičnim spremstvom prispel z ladjo »Vojvoda Mišić« v Račo, kjer se je izkrcal. Tu ga je sprejela in pozdravila velika množica naroda. Ob 8. je ministriški predsednik nadaljeval svojo pot proti Bjelini. V Rači je Pašića pozdravil dr. Stanišić. Povsod, koder se je skozi vasi vozil predsednik vlade, so množice iskreno in navdušeno pozdravljale Pašića kot voditelja narodnoradikalne stranke. V Lednicah so postavili kmetje na čast Pašiću velikanski slavolok. Iskrn je bil sprejem tudi v Dvorih. Okoli 10. dopoldne je Pašić prispel v Bjelino. Tu se je zbrala ogromna množica naroda iz vseh delov Bosne in Hercegovine, iz Srema in Srbije. Ob 11. dopoldne je bil odprtjen manifestacijski shod. Udeležba je velikanska. Pašić je na shodu govoril. Shod se je končal ob 13. popoldne. Po shodu je bilo na velikem travniku prirejeno pogoščenje naroda. Ob 15.30 odpotuje Pašić zopet nazaj v Beograd, kamor se povrne jutri zjutraj.

PRIPRAVE ZA VOLITVE.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) Vse stranke so vedno bolj pripravljale na volilno borbo. Iz Srbije in drugih delov države prihajajo pozivi na Pašića, da naj kandidira v njih krajih. Kakor javljajo iz radikalnih vrst, namerava Pašić kandidirati v Bosni in Hercegovini v dveh volilnih okrajih kot nosilec radikalne liste in v enem volilnem okraju Srbije. Predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović je pozvan, da kandidira kot nosilec liste v skuplanskem okraju.

— Beograd, 29. aprila. (Izv.) V vseh klubih vlada popolen mir. V skupščini je prišlo več nemirnih poslušancev, tako tudi načelnik dr. Kraft, da informira opozicijske kroge o krvavih dogodkih v Vrbanu. Dr. Kraft je vložil pismen protest pri notranjem ministru, ki ga je vzel na znanje.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 29. aprila. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 14.37—14.37, Pariz 5.1425—5.1925, London 353.50—355.50, Denar 0.1129—0.1149, Pariza 236.10—239.10, Trst 358.90—361.90, Newyork 79.20—80.20. Valute: dolar 78.875—79.875, lira 358.50—358.50.

Effekti: 70% invest. posoj. 1921 67—68, 2½% drž. renta za ratno letu 132—134, Ljubljanska kreditna 230, Centralna banka 39—44, Hrv. eskomptna banka 141—142, Kreditna banka, Zgb. 140—142, Hipotekarna banka 68—69, Jugobanka 121—123, Pradediona 915—920, Slavenska banka 130—135, Eksploatacija 132.5—135, Drava d. d., Osijek 400—410, Sečerana, Osijek 1140—1165, Isis d. d. 56—57, Nihag 115—120, Gutman 950—960, Slaveks 380—390, Slavonija 122—122.5, Trboveljska 610—620, Union, paromlin 710—720, Vevče 177.50—185.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 29. aprila. Pariza 16.37. bl., Newyork 562 bl., London 24.64 den., Pariz 36.25 den., Milan 25.125 den., Berlin 1.31 srednje, Amsterdam 209.60 den., Dunaj 0.00795 bl. Beograd 6.975 den.

— Trst, 29. aprila. London 98—98.20, Pariz 143.75—144.25, Newyork 22.325—22.40, Curih 396—398, Zagreb 37.65—37.75, Praga 65.75—77.

— Dunaj, 28. aprila. Devize: Beograd 876—880, London 311.000—312.000, Milan 3174—3186, Newyork 70.935—71.185, Pariz 4612—4628, Praga 2087—2097, Curih 12.600—12.650. — Valute: dolar 872—878, dolar 70.460—70.860, lira 3180—3200, češka krona 2070—2086.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

IZJAVA.

Podpisani Vekoslav Jesenik, posestnik na Dovjem, št. 102 sem pri policijskem ravnanstvu v Ljubljani dne 24. marca 1924 ovdal Brigito Prašnikar, služkinjo v Ljubljani, da je brez mojega dovoljenja odnesla moja pripijago. To ovdabo sem napravil jahkomiselno in se je izkazalo, da je Prašnikarjeva pri celi stvari popolnoma neprizadeta in glede dejanja nad mo ne pade niti najmanjša senca.

</

Z ANGLEŠKO IN NEMŠKO MEHANIKO
KLAVIRJI IN PIANINI
 najbolje vrste, cene splošno znižane, na Zagrebškem Zboru
 Paviljon „E“, mesto 415.
„MIGNON“
 generalno zastopstvo. 2931

Pisemski papir v kasetah in mapah
 priporoča
NARODNA KNJIGARNA

Cokolada, bonboni, kakao
„TALMONE“
 so najboljši!

Posetniki Zagrebškega Zbora
 oglejte si našo izložbo v poslovnici!

Glavno zastopstvo za kraljevino S. M. S.

Rade Kundić

3011

Zagreb, Medulićeva ulica 3, priz.

Objava.

Uprava drž. monopolov v Beogradu razpisuje ofertno licitacijo za nabavo:

Rezervne električne centrale za tobačno tovarno v Nišu. Licitacija se bo vršila dne 2. junija t. l. v pisarni upravnika drž. monopolov ob enajstih dopoldne.

Vsak ponudnik je dolžan položiti kavcijo depozitski blagajni uprave drž. monopolov vsaj do 10. dne, ki je označen za licitacijo. Kavcija znaša za državljane kraljevine SHS 5%, a za inozemce 10% od ponudne cene.

Vprašanja in bližje informacije, ustmeno ali pismeno, se lahko dobe vsak delavnik od 8. do 12.

Iz kancelarije industrijskega odeljenja uprave drž. monopola I M br. 2380 od 25. febr. 1924 god. 3013

Trstje za strope

Izdajam z najmodernejši in iz najboljšega materiala ter dobavljam v vsaki množični po najnižji dnevni ceni

I. Jugoslovanska tverna Betalu
JOS. R. PUN, LJUBLJANA
 Graška ul. 22. Tel. 531.

Prostovoljna
javna dražba

pohištva in kuhinjske
 opravke se bo vršila dne
 2. maja ob 9. dopoldne
 Gledališka ulica 2/III

V Skoplje, Ku-
manovo in Niš

potujem v kratkem. Proti
 primerni odškodnini prevzamem
 uređitev trgovskih poslo-
 v. — Takojsnje ponudbe
 na upravo Sloven. Naroda
 pod Skoplje-3025.

! Za blinkošti !

Ravnokar došli damski in
 dekliški slamniki po najnižjih
 cenah. Prevzemam tudi vsa
 popravila. 2044

Minka Horvat,
 modistka

Ljubljana, Stari trg 21

in moderni
 pooblaščeniki
Oblike
 po zelo nizkih cenah
 v oblačni industriji: **A. KUNC**
 Ljubljana, Gosposka ulica 2.

Prodaja v Banjaluki, Bosna

večje posetje z vilo in 28 orlov prvorodne zemlje. Vila obloži
 iz šest lepih in velikih sob, dveh kuhinj, smučnice, kopalnice, god-
 zemne kleti. Na posestvu se nalaja vse potrebno in obširno go-
 spodarsko poslopje. Pred vilo je lep sadni vrt, a poleg tega vodovod
 in vodnjak. Vse to je v najlepši legi Banjaluke. 2917
 Cenjene ponudbe je poslati na upravitelja pošte v Banjaluki, Bosna.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so ob
 prišli briske izgube mojega nepozabnega
 pokojnega soproga, gospoda

Friderika Koširja

prižeteli me tolažiti in vsem, ki so spremljali
 draga pokojnika na njegovi zadnji poti,
 izrekam najiskrejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujem č. g. duhovščini
 in pokojnikovim uradnim tovarišem, ker so
 v tako obilnem številu izkazali pokojniku
 zadnjo čast.

Ljubljana, dne 29. aprila 1924.

3024 **Marija Košir, soproga.**

SLAVENSKA BANKA D. D.
ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA

Delniška glavica Din 50,000.000 — in rez. preko Din 12,500.000 —

PODRUŽNICE:

Beograd	Dobrovnik	Murska Sobota	Sombor
Bjelovar	Gorja Radgona	Novi Sad	Sušak
Brod n. S.	Kranj	Ostij	Sibenik
Celje	Maribor	Sarajevo	Vršac
			Wien

EKSPOZITURE: Rogaska Slatina (sezonska), Skofja Loka, Jesenice.

AGENCIJE: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslovanska indu-
 strijska banka d. d., Split

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Za odgovore uprave
 naj se prišili
 1 dinar. Plačuje se
 vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
 vsaka beseda
 50 para. — Najmanj
 pa Din 5.—

Službe

Krojaški pomočnik

— samo za boljše delo —
 se sprejme. — Ant. Pres-
 sker, Sv. Petra cesta 14.
 3009

Sprejme se

— vzgojiteljica
 k petletni deklici za po-
 poldanske ure od 2. do 6.
 — Ponudbe pod št. 54
 2999 na upravo »Slov.
 Naroda«.

Iščejo se

provizijski potniki
 ki bi hoteli k dosedanjim
 opravkom prevzeti še eno
 zastopstvo proti dobri
 proviziji. — Ponudbe pod
 »Dobro/3005« na upravo
 »Slov. Naroda«.

Tovarna cementa Zidani

most — potrebuje
 izvežbane pečarje
 pri etažnih in predornih
 pečeh za pečenje cemen-
 ta. — Sprejme se tudi
 nadpečar, kateri prev-
 zame odgovornost čez
 vse peči in pečarje — za
 dober cementni klinker
 in v zadostni količini. —
 Sprejmejo se 3 mi-
 narji in nadmlinar
 za surovi in cementni
 obrat. Prednost imajo ti-
 sti, kateri tja spadajoča
 popravila sami izvršuje-
 jo. Natop službe po mo-
 gočnosti 12. maja 1924!

— Pismene in osebne po-
 nudbe na: Ravnateljstvo
 Tovarne cementa, Zida-
 ni most. 3016

Dva učenca

za mehanično delavnico
 se takoj sprejmeta. —
 Vojnović & Comp. Vič-
 Glinice 6. 3007

Izobražena

gospodična,
 večša v vseh strokah gos-
 spodinjstva, išče primer-
 ne službe, event. tudi k
 otrokom kot vzgojiteljici.
 — Ponudbe pod »Beo-
 grad/3004« na upravo »Sl.
 Naroda«.

Šolali

Trgovski lokal

v Ljubljani — se išče za
 takoj. — Ponudbe pod
 Lokal maj/3000 na upra-
 vo »Slov. Naroda«.

Prodaj

Psica

čistokrvne volčje pasme,
 deset tednov stara, se
 prodaja. — Naslov pove-
 uprava »Sl. Nar.«. 2969

Pletilni stroj

št. 10/40 se prodaja. — Na-
 slov pove uprava »Slov.
 Naroda«. 3022

Restavracijska

omara za led
 z dvema vrati, v naj-
 boljšem stanju, se ceno
 prodaja. — Naslov pove-
 uprava »Sl. Nar.«. 3008

Stanovanja

Soba se odda

gospodu. — Naslov pove
 uprava »Sl. Nar.«. 3003

V sobo

vzajemno sestanovalec. —
 Kje, pove uprava »Slov.
 Naroda«. 3021

Dopisovanje

Znanja želi

gospodična čedne zuna-
 nosti, naobrazena, pose-
 duje 100.000 Din — z go-
 spodom okrog 36 do 40
 let starim — v svrhu že-
 nitve. — Ponudbe pod
 »Varčnost/3006« na upra-
 vo »Slov. Naroda«.

Amerikanec

ima dosti dolarjev, pa ni-
 ma ženice; zapuščen je
 na svetu. Prednost ima-
 jo vdove, katere imajo
 gostilno ali drugo trgovi-
 no. — Ponudbe s sliko
 pod »Ljubzen/3020« na
 upravo »Slov. Nar.«

Nepremičnine

Realitetna posredovalnica

Josip Saje
 LJUBLJANA, Sv. Jakoba
 nabrežje št. 29 —
 SE PRIPOROČA V NA-
 KUP IN PRODAJO NE-
 PREMICHNIN. 2126

Hiša z

obrtjo

in vezana z nad 50 let
 staro gostilniško konce-
 sijo (6 meblovanih sob,
 salon z električnim klavir-
 jem, sobe za služinčad,
 dve veliki privatni sobi
 z inventarjem i posteljni-
 no, soba za hlapca), konjs-
 ki hlev, klet, velik vrt
 za sočivje, stavbišče, ve-
 liko dvorišče z lesom in
 dva prašica — se takoj
 prodaja proti takojšnjemu
 plačilu za 450.000 Din. —
 Heini, posestnik v Varaž-
 dinu, Madjarska ulica 9,
 2915

Vila »Straža«

na Bledu

obstoječa iz 14 oprem-
 ljenih sob, s krasnim
 sadnim parkom, je pod
 ugodnimi pogoji — na-
 prodaj, event. se za-
 menja za posestvo ali
 stavbni prostor v Ljubi-
 lani. Inventar je kom-
 pleten za event. ustano-
 vitev pensiona. — Lega
 krasna, v središču Bleda;
 vsi prostori takoj na
 razpolago. — Dopisi na:
 E. Navinšek, Ljubljana,
 2272

Razno

Pozor! Pozor!

Plačujem po visokih ce-
 nah stare obleke, čevlje
 in pohištvo; pridem na
 dom, dopisnica zadostu-
 je. — Dramé Martin,
 Ljubljana, Sv. Jakoba
 nabrežje 29. 3019

Pletenine

vseh vrst in prediskarija
 ročnih del, najmodernej-
 ši vzorci. Cene nizke. —
 L. Turk, Pred Skofijo 1,
 I. nadstropje (v prej-
 snjem poslopiu Kreditne
 banke). 938

Najugodnejša pre-

skrb za kurivom!
 Drva iz trdega lesa (od-
 rezki od žage in parket)
 in žaganje — oddaja po
 znatno nižji ceni,
 dokler traja zaloga —
 Ivan Šiška, tovarna para-
 ket in parna žaga, Ljubi-
 ljana, Metelkova ulica 4.
 2781

Dvokolesa,

otroški vozički se spre-
 mejo v popolno popravo
 za emajliranje in ponika-
 lanje. — Istotam je ve-
 lika zaloga pneumatike
 za dvokolesa in otroške
 vozičke — poceni. —
 »Tribuna« F. B. L., Ljubi-
 ljana, Karlovska cesta 4.
 — Tovarna dvokoles in
 otroških vozičkov. 1571

K. Widmayer

»Pri Solnem za vo-
 do priporočam: Raza-
 novstno perilo, svilnate
 in druge robe, šerpe,
 manufakturno blago, ob-
 leke, predpasnike, vso
 opremo za novorojenčke,
 maje in nogavice doma-
 čega izdelka; nadalje ven-
 čke in sople za neveste
 in birmanke, odeje (kov-
 tre), peče (abtahe)! —
 Na debelo primeren po-
 pust. 2309

Objava.

Uprava drž. monopolov razpisuje ofertno licitacijo za nabavo:
 2 komada skobiljalna stroja (tremašina);
 2 komada šepingmašina;
 3 stružnice (drebanka).

Licitacija se bo vršila dne 6. junija t. l. v pisarni upravnika drž. monopola ob enajstih dopoldne.

Vsak ponudnik je dolžan položiti kavcijo depozitski blagajni uprave drž. monopolov vsaj do desetih dne, ki je označen za licitacijo. Kavcija znaša za državljane kraljevine SHS 5%, a za inozemce 10% od ponudne cene.

Vprašanja in bližje informacije ustmeno ali pismeno se lahko dobe vsak delavnik od 8. do 12.

Iz kancelarije industrijskega odeljenja uprave drž. monopola I M br. 3170 od 11. febr. 1924. god. 3014

Zadnje novosti slamnikov

so ravnokar došli v

modnem salonu

Stuchly-Maške

LJUBLJANA — Židovska ulica šte. 3.

Popravila se točno izvrše:

Žalni klobuki vedno v zalogi!

Cene primerno nizke!

Objava.

Uprava drž. monopola v Beogradu razpisuje ofertno licitacijo za nabavo:

4 kom. stroj za brušenje nožev s strojem za rezanje tobaka in rezanje papirja.

Licitacija se vrši dne 30. maja t. l. v pisarni upravnika drž. monopola ob enajstih dopoldne.

Vsak ponudnik mora položiti na dan licitacije kavcijo depozitski blagajni uprave drž. monopola najkasneje do 10. ure. Kavcija znaša za državljane kraljevine SHS 5%, a za inozemce 10% od ponudne cene.

Vprašanja in natančnejša pojasnila se dobe ustmeno ali pismo-
 mena vsak delavnik od 8. do 12.

Iz pisarne industrijskega odeljenja uprave drž. monopola I M
 br. 3169 od 11. febr. 1924 3015

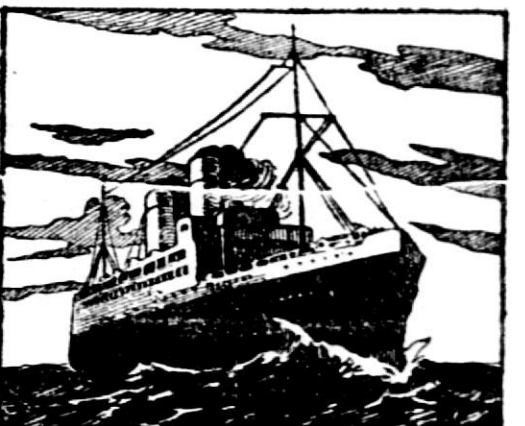

MINA!

Za božjo voljo, nikar ne pozabi
 kupiti si jumper pri

A. Šinković nasl. K. Šoss
 Mostni trg 19.

Tam dobiš: volnen jumper od
 Din 88 naprej, svilen jumper po
 Din 180, 250, 325, 440, etamin in
 opal bluze Din 134. — Zunanja
 naročila pošto obratno!

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Gen. zastopstvo za kralj. SHS
 Trg. I. št. 17. 2955

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sampaolo. —

— Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.

Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —

Veliki Bečerek, Kralja Aleksandra ulica 4.

Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva »Royalmailpac«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.

Brzjavni naslov: »Prometna banka«.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Tvrdka za igračke HOMEGLA G. M. B. H.

SONNEBENG I. THUR. SCHONE AUSSICHT 9.

Proizvaja razne oblečene in neoblečene lutke (punčke) z zgibi in
 brez njih ter karakterne punčke. — Vse so iz lesa in kovine. —

Dovršene životinje.

Za čas Zagrebškega Zbora

Stalni zastopnik v Zagrebu **ARNO AHNERT**, Prilaz broj 25.